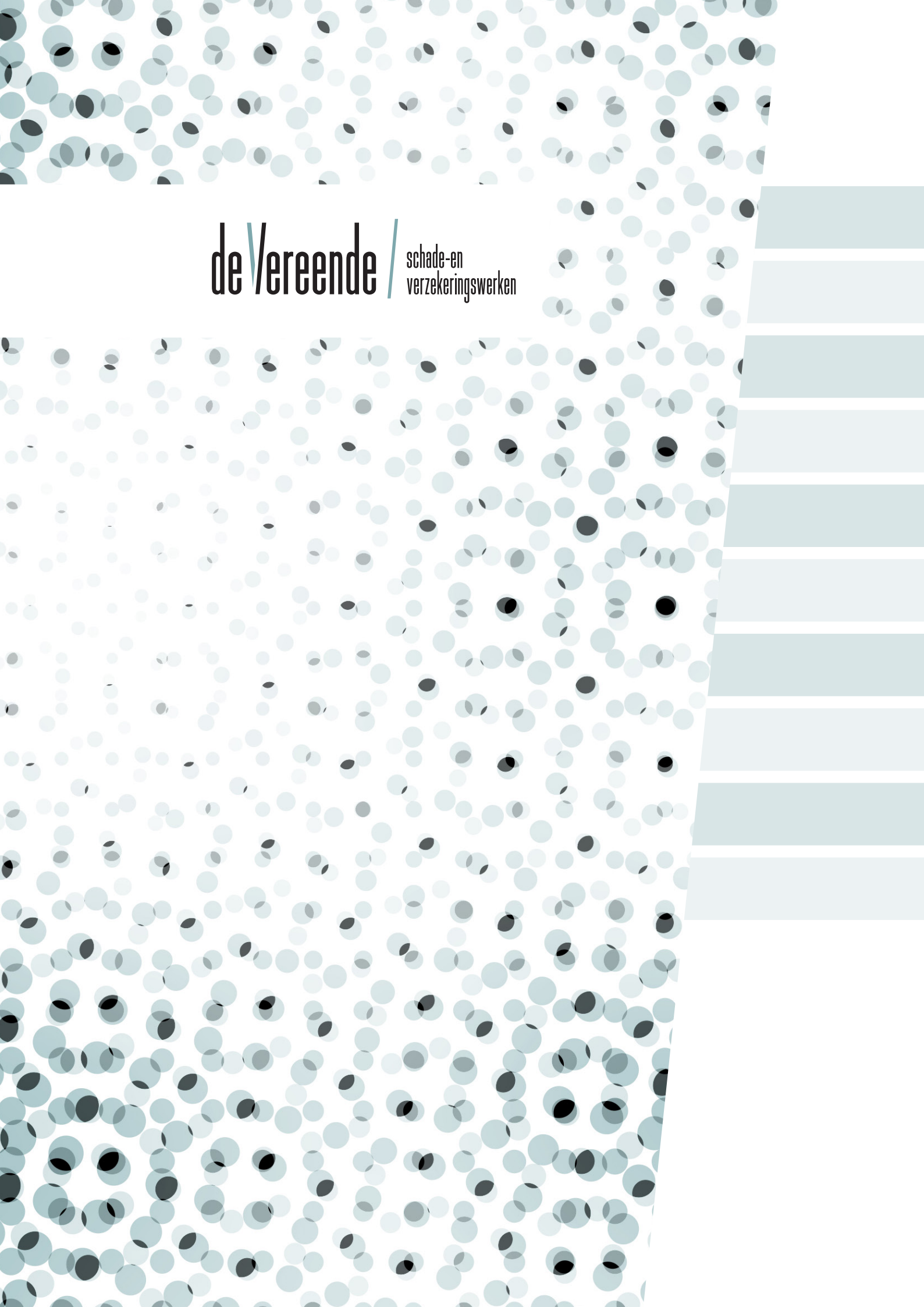




2019

Jaarverslag

de Vereende / schade-en
verzekeringswerken



de Vereende / schade-en
verzekeringswerken



3 / Personalia Raad van Commissarissen/Directie

4 / Bericht van de Raad van Commissarissen

9 / Directieverslag

10 / Ontwikkelingen en financieel resultaat

14 / Interne organisatie

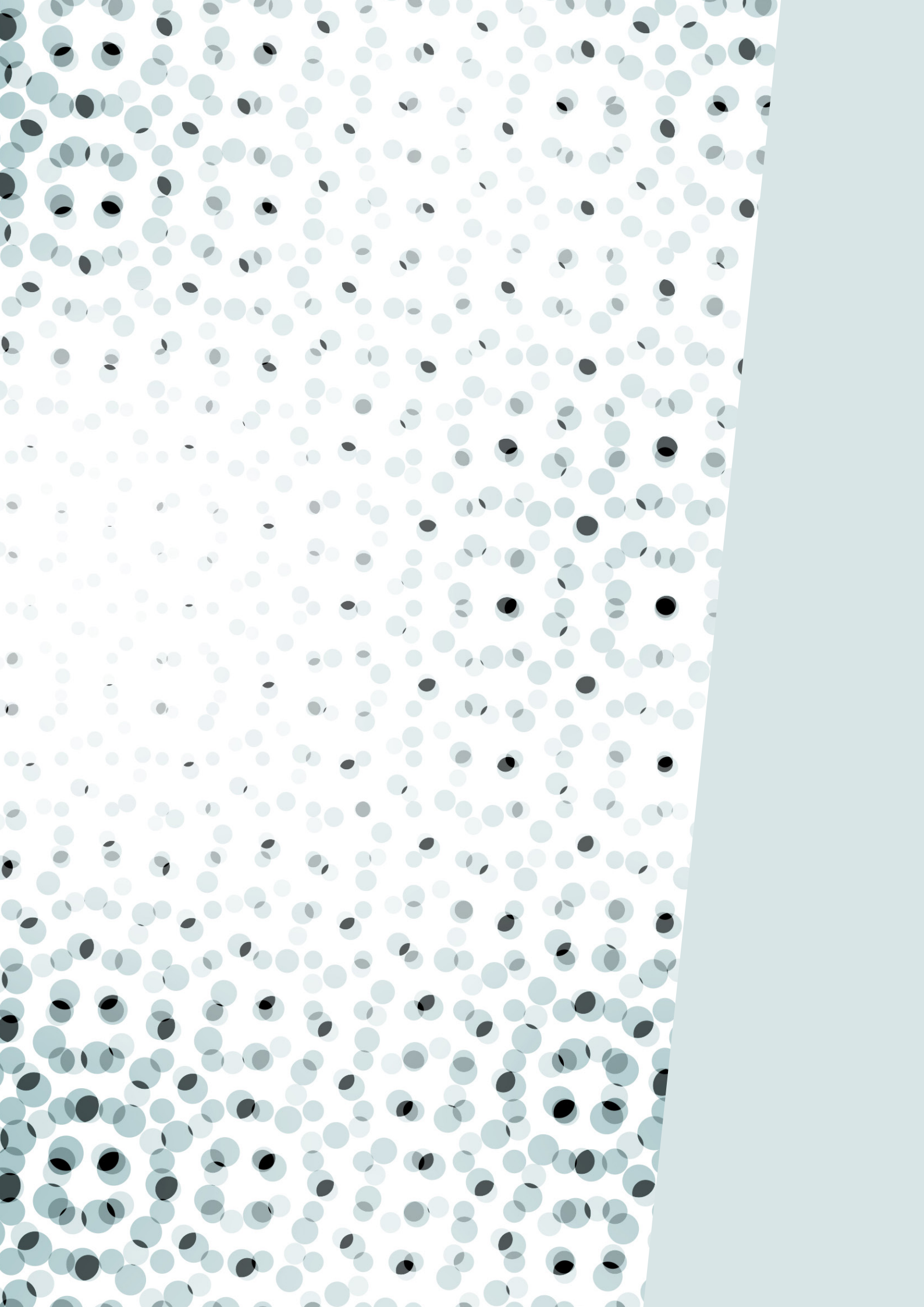
16 / Governance

20 / Risicomanagement

24 / Kapitaalbeleid

26 / Vooruitzichten 2020

28 / Jaarrekening



/ Personalia Raad van Commissarissen



/ W.H. Steenpoorte



/ M.G. Delfos



/ S.H.A. Kernkamp

/ Personalia Directie



/ I.A. Visscher, voorzitter



/ H.C.J. Ettema

/ Bericht van de Raad van Commissarissen over 2019

De Vereende heeft een unieke positie in de Nederlandse schadeverzekeringsmarkt. De organisatie heeft ook dit jaar de maatschappelijke positie van de Vereende verder uitgebouwd. Voor het vorm geven van deze ambitie hebben wij langs verschillende lijnen onze controlerende en adviserende rol inhoud gegeven.

De RvC heeft een actieve rol gespeeld in het vaststellen van de strategie 2020-2022. Hiermee borgen wij ook voor de langere termijn de bijzondere positie van de Vereende. De discussies over de strategische koers van de Vereende hebben gezorgd voor een verdere aanscherping van het beleidskader.

Onverzekerbareid en maatschappelijke rol

De Vereende is inmiddels een gekende partij in de verzekeringsmarkt voor het verzekeren van bijzondere risico's en heeft een brede vangnetfunctie in de markt. Hiermee geeft de Vereende op een positieve manier invulling aan de missie waarbij haar maatschappelijke rol centraal staat. Meer dan tot nu toe staat daarbij het breed tegengaan van onverzekerbaarheid centraal. Cruciaal daarbij is wel dat wij met elkaar hebben vastgesteld dat 'een deken van solidariteit' hierbij niet mag ontbreken. In de praktijk betekent dit dat we wel kritisch kijken naar data gedreven analyses, maar de uitkomsten niet 1 op 1 door vertalen in de besluitvorming. Wij zijn anders bang dat voor sommige doelgroepen geen aanvaardbare oplossingen te kunnen bieden, terwijl dit maatschappelijk wel gewenst is. De RvC is enthousiast over de geformuleerde strategie en de manier waarop deze, samen met alle medewerkers, vorm gekregen heeft.

Een andere belangrijke lijn waar langs de RvC zijn rol heeft ingevuld is het volgen van de operationele besluitvorming op hoofdlijnen. In dit kader hebben wij het proces om het nieuwe administratieve systeem (DECA) op 1 juli 2019

operationeel op te leveren nauwkeurig gevolgd. Wij zijn verheugd nu te kunnen constateren dat dit project dat de afgelopen jaren veel resources gevraagd heeft, opgeleverd is. Het is goed om de positieve geluiden over het nieuwe systeem vanuit medewerkers en adviseurs te horen, maar wij beseffen dat er in de komende periode nog veel wensen voor verbetering ingevuld moeten worden. De Vereende heeft in ieder geval weer een up to date verzekeringssysteem dat klaar is voor de toekomst.

Daarnaast heeft de RvC met veel belangstelling de ontwikkeling van de samenstelling van de portefeuille van de Vereende gevolgd. Meest opvallend daaraan is de nog steeds stijgende omzet, waarbij de zeer fors stijgende omzet voor taxiverzekeringen en bezorgbrommers het meest in het oog springt. Wij begrijpen dat het verlenen van WA-dekking aan deze branche in een maatschappelijke behoefte voorziet en zien een nadrukkelijke aansluiting bij de geformuleerde strategie. Maar wij volgen, vanuit onze rol, samen met de directie wel de gevolgen van een dergelijke verandering van de portefeuillesamenstelling voor de continuïteit van de Vereende op lange termijn.

De ontwikkelingen in de taximarkt zijn een goed voorbeeld van de algemene tendens in de schademarkt waarbij er sprake is van een sterke beweging waarbij collega verzekeraars steeds kritischer zijn gaan kijken naar hun core business en tariefstelling. Hiermee is het aantal klantgroepen dat niet meer te verzekeren is bij reguliere verzekeraars aanzienlijk toegenomen. Een deel van deze risico's heeft zich bij de Vereende gemeld.

Daarmee raken we direct de derde lijn waarlangs de RvC haar controlerende taak heeft uitgevoerd: de economische ontwikkeling van de Vereende. Meer specifiek de ontwikkeling van rendement en solvabiliteit. De RvC heeft gedurende 2019 meermalen gesproken over de actuele ontwikkeling van premies, schade, resultaat en solvabiliteit. In 2019 heeft de directie in tegenstelling tot eerdere jaren gelukkig niet stevig moeten ingrijpen in het premieniveau

en de acceptatiecriteria. De sterke groei van de portefeuille trekt een stevige wissel op het weerstandsvermogen van de Vereende. In dit kader is opnieuw gekeken naar de herverzekeringsarrangementen teneinde de kapitalisatie van de Vereende binnen de gestelde risk-appetite te kunnen houden.

Rendement, Solvabiliteit en Aandeelhouders

Terugkijkend op 2019 is de RvC tevreden dat de directie ondanks de forse stijging van de omzet in staat geweest is het rendement en de solvabiliteit op een acceptabel niveau te houden, zonder het doorvoeren van grote premiestijgingen. De ontwikkeling van het resultaat en solvabiliteit zal ook in 2020 van directie en RvC intensieve aandacht vragen.

De RvC heeft samen met de directie gekeken naar de huidige verdeling van de aandelen van de Vereende onder de verzekeraars in Nederland en geconstateerd dat deze verdeling om actualisering vroeg met name als gevolg van de verdere consolidatie in de Nederlandse verzekeringsmarkt. Naar aanleiding hiervan heeft een herschikken van de aandelenverhouding plaatsgevonden en is, tot enthousiasme van de RvC, een nieuwe aandeelhouder toegetreden.

Personalia

Op 1 april 2019 heeft de heer N. Barendse (CFRO van De Vereende) de organisatie verlaten. De RvC is de heer Barendse dankbaar voor zijn goede inzet voor de Vereende en wenst de heer Barendse veel succes toe in zijn verdere loopbaan.

Per gelijke datum is de heer H. Ettema als opvolger van de heer Barendse op interimbasis benoemd en per 1 augustus 2019 als statutair bestuurder aangetreden.

De Raad van Commissarissen van de Vereende wordt gevormd door de heren W.H. Steenpoorte (voorzitter), M.G. Delfos en S.H.A. Kernkamp. In 2019 heeft geen wijziging in de samenstelling van de Raad plaatsgevonden. De Raad van Commissarissen heeft een risico-, audit en een remuneratiecommissie ingesteld. De commissies bestaan uit de voltallige Raad.

Ook is een benoemingscommissie ten behoeve van de benoeming van de directieleden ingesteld waarbij in de commissie naast een tweetal leden uit de Raad van Commissarissen ook de voorzitter van het Bestuur van het Waarborgfonds Motorverkeer zitting heeft. Deze commissie is in 2019 actief geweest en heeft zich met succes gebogen over de zoektocht naar de nieuwe CFRO van De Vereende.

Vergaderingen van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen vergaderde in het verslagjaar vijf maal. Daarnaast heeft de directie op regelmatige basis overleg gevoerd met de voorzitter van de RvC. In de vergaderingen kwamen onder meer het compliance- en riskmanagementjaarrapport, herverzekering, begroting en jaarplan 2020 aan de orde. Bijzondere aandacht ging uit naar het opstellen van het strategisch plan 2020-2022.

Daarnaast werd de uitbesteding van het management en de operationele werkzaamheden door het Waarborgfonds Motorverkeer en het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars aan de Vereende besproken, waarbij in het bijzonder aandacht werd besteed aan governance- en risico-aspecten. De voltallige Raad heeft gesproken met een afvaardiging van het Bestuur van het Waarborgfonds en het Nederlands Bureau. Dit onder andere ter voorbereiding op de gesprekken over de in 2021 te vernieuwen uitbestedingsovereenkomst.

In de risicocommissie is gesproken over de risicobeoordeling, risicobereidheid van de vennootschap en over de wijze waarop de risico's worden beheerst, met name gezien in het licht van de nieuwe Solvency 2 kaders.

In zijn hoedanigheid van auditcommissie heeft de Raad met de externe accountant gesproken over zijn controlewerkzaamheden, het accountantsrapport, de jaarrekening en het jaarverslag. Ook met de interne auditor is gesproken over de uit te voeren controlewerkzaamheden,

de bevindingen en de opvolging hiervan. Binnen de remuneratiecommissie heeft de Raad van Commissarissen plannings- en beoordelingsgesprekken gevoerd met de Directie en de beloning van de Directie vastgesteld.

Jaarrekening

De Raad van Commissarissen heeft de jaarrekening 2019 in zijn vergadering van 16 april 2020 besproken. Op grond van eigen onderzoek en de verklaring van de controlerend accountant, PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., is de jaarrekening goedgekeurd. De Raad van Commissarissen adviseert de Algemene Vergadering van Aandeelhouders de jaarrekening conform de opstelling van de directie vast te stellen.

Tot slot

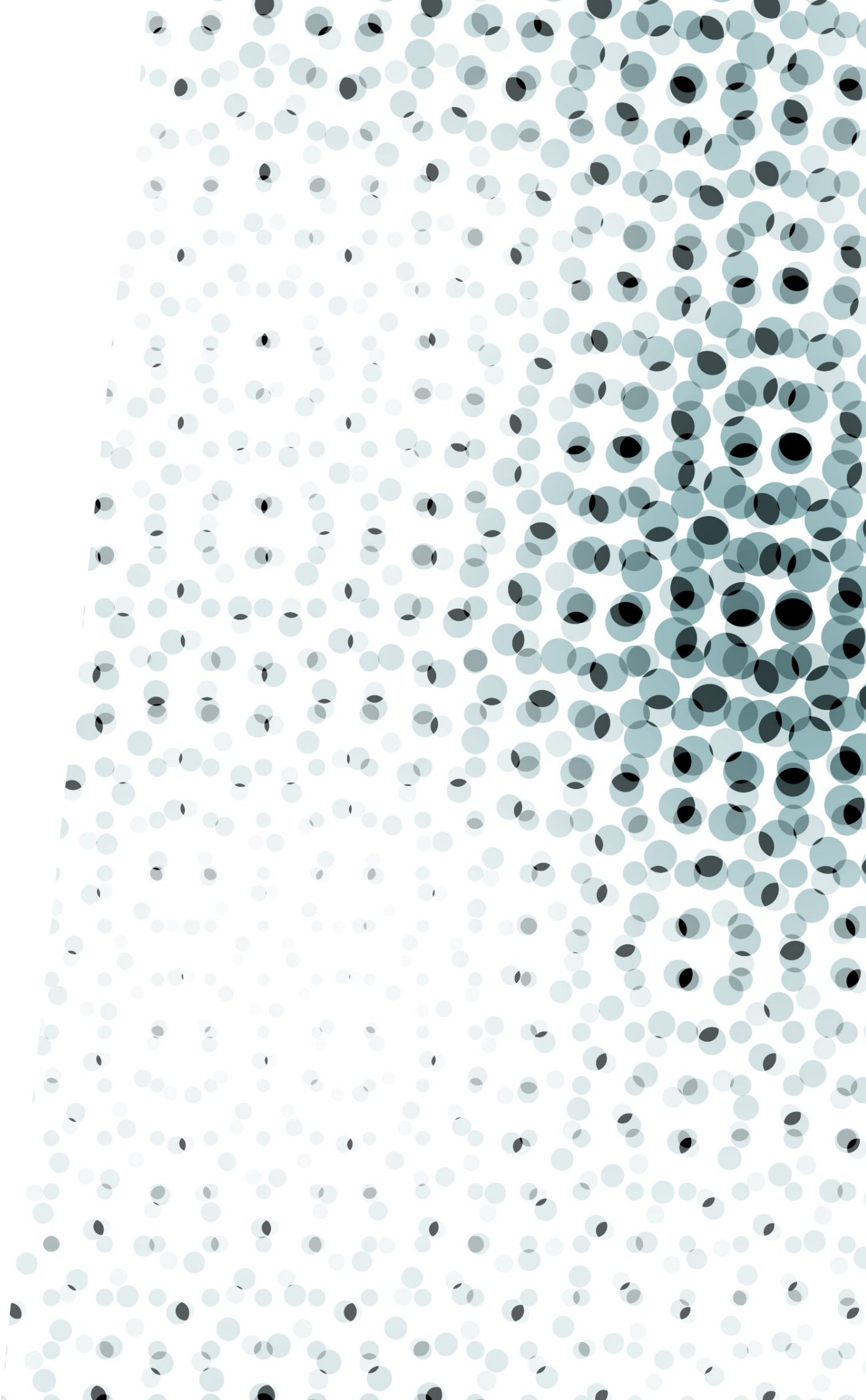
De Raad is de directie en de medewerkers zeer erkentelijk voor de geleverde inspanningen. De Raad stelt met tevredenheid vast dat de Vereende haar nieuw gedefinieerde plaats in de markt blijft innemen en gemakkelijk wordt gevonden als verzekeraar van bijzondere risico's, en als organisatie die oplossingen biedt voor maatschappelijke issues in de verzekeringsbranche. Aandachtspunt blijft het herstel naar de rendements- en solvabiliteitseisen die aan een solide verzekeringsmaatschappij mogen worden gesteld.

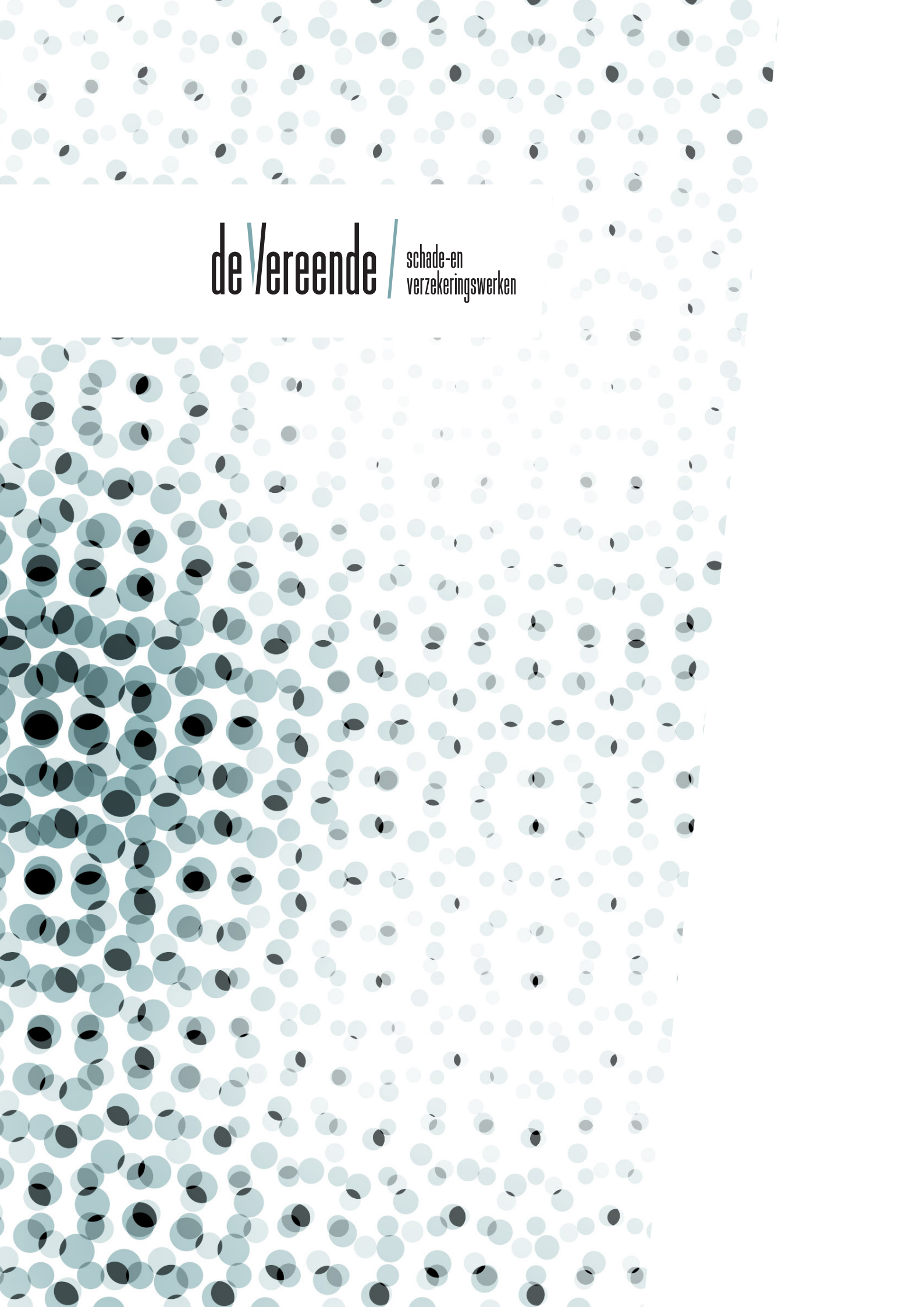
Rijswijk, 16 april 2020

W. H. Steenpoorte, voorzitter

M.G. Delfos

S.H.A. Kernkamp





de Vereende / schade-en
verzekeringswerken

Voor de Vereende was 2019 een enerverend jaar. Ook dit jaar was er weer sprake van een forse groei van de verzekeringsportefeuille. De fors gestegen omzet en de sterk gewijzigde verdeling over de verschillende productcategorieën vraagt veel van onze organisatie. Op financieel gebied, maar ook op organisatorisch gebied. Belangrijke mijlpaal was de oplevering van DECA 2, een groot IT project dat ons in staat stelt steeds efficiënter en meer digitaal te werken, ondanks dat wij bij uitstek een maatwerk-organisatie zijn.

De activiteiten van de Vereende bestaan uit het bieden van verzekeringsoplossingen voor bijzondere risico's, beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen, het managen van verzekeringspools zoals de Atoompool, de milieupool en de NHT en het voeren van het management over het Waarborgfonds Motorverkeer en het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars (Nederlands Bureau). Door de activiteiten heen is een duidelijke rode draad te herkennen: het gaat om bijzonder risico's en schades. We gaan ver in het zoeken naar oplossingen. We zijn vangnet en kraamkamer en vervullen daarmee een belangrijke maatschappelijke rol. Binnen de verzekeringsbranche hebben wij een unieke positie. Wij zijn er trots op dat wij bij het invullen van de solidariteitsgedachte in de verzekeringsbranche steeds nadrukkelijker gevraagd worden hier een sleutelrol in te spelen.

In 2019 is het premievolume van de verzekeringsportefeuille van de Vereende wederom fors toegenomen met 27%. Met name de grote stijging van het aandeel taxiverzekeringen is opvallend. Veel aandacht is uitgegaan naar het managen van deze groei, zowel in operationele zin met het op peil houden van de klanttevredenheid, als in financiële zin met het op peil brengen van de winstgevendheid en de solvabiliteit.

Wij zijn verheugd dat wij er in geslaagd zijn onze financiële ratio's zonder stevige premieverhogingen gezond te houden. Verdere digitalisering stelt ons in staat de kosten steeds beter te beheersen. De ontwikkeling van onze solvabiliteit vraagt nog steeds onze aandacht. Het solvabiliteitspercentage ligt met 151% net boven de gewenste interne norm van 150%.

Alle inspanningen hebben geleid tot een positief resultaat uit gewone bedrijfsvoering voor belasting van 0,9 miljoen euro.

In 2019 zijn wij van start gegaan met een grondige analyse van onze portefeuille Motorrijtuigen, een herijking van ons herverzekeringsbeleid en het verbeteren van het inzicht in onze kostentoerekening, zodat wij de komende jaren nog beter in staat zijn op nieuwe ontwikkelingen te sturen. Belangrijk daarbij is dat wij ons realiseren dat delen van onze portefeuille ook weer door 'de reguliere verzekeraars' op gepakt kunnen worden.

Naast intensieve aandacht voor rendement en de solvabiliteit hebben wij ook in 2019 weer de relevantie van onze missie 'oplossingen bieden voor maatschappelijke issues in de verzekeringsbranche' kunnen laten zien. Assurantieadviseurs weten steeds beter de weg naar de Vereende te vinden en wij vervulden een actieve rol in voor ons relevante marktdossiers, zoals 'Verzekerbaarheid'.

Preventie in branches of bij specifieke risico's is daarbij een steeds belangrijker element geworden. Er is inmiddels een intensief contact met de 'maaltijdbezorgbranche' en de 'taxibranche' om meer te doen dan het bieden van een verzekeringsoplossing. Wij willen bijdragen aan een structurele oplossing.

Wij kijken tevreden terug op 2019. In de vooruitblik van het vorige jaarverslag gaven wij al aan dat wij voor een lastige balanceeract stonden. De mooie scores op het gebied van klanttevredenheid, de sterk stijgende omzet in combinatie met de gerealiseerde financiële ratio's bevestigen ons gevoel dat we door moeten op de ingeslagen weg. Met de hele organisatie hebben wij in ons strategische plan 2020-2022 de juiste accenten aangebracht.

Wij bedanken alle medewerkers voor hun inzet in 2019 en we weten dat we ook in 2020 weer op hen kunnen rekenen.

Rijswijk, 16 april 2020

Harmen Ettema

Ingrid Visscher

De verzekeringsportefeuille van de Vereende

De verzekeringsportefeuille van de Vereende is onder te verdelen in twee delen: de portefeuille van producten die via assurantieadviseurs worden geadviseerd (intermediaire portefeuille) en de BAVAM-portefeuille.

De acceptatiecriteria voor wat betreft de intermediaire portefeuille, die voornamelijk bestaat uit WA-motorrijtuigen-, brand- en aansprakelijkheidsverzekeringen, wijken af van de gebruikelijke criteria in de markt. Pas als een risico onverzekerbaar in de reguliere markt is, brengen wij een offerte uit. Onverzekerbaarheid kan verschillende oorzaken hebben zoals een hoog schadeverloop, een wanbetalingsverleden van de verzekeringnemer of het betreft een bijzonder of weinig voorkomend risico dat maatwerk vereist. Mits het verzekeringstechnisch (kennis, capaciteit, passend in de opbouw van de portefeuille van de Vereende, herverzekering) en bedrijfseconomisch (rendabel) verantwoord is, zullen wij in de meeste gevallen een oplossing kunnen bieden en daarmee onze maatschappelijke vangnetrol kunnen vervullen.

Ten aanzien van de BAVAM-portefeuille is de positie van de Vereende iets anders. Het ontstaan van de BAVAM vindt zijn oorsprong in de zestiger jaren, toen verzekeraars de verzekering van het beroepsaansprakelijkheidsrisico van hun eigen distributiekanaal bewust op afstand van hun eigen bedrijfsvoering hebben geplaatst door middel van het vormen van een pool. Zodoende kwamen verzekeraar en intermediair niet direct tegenover elkaar te staan bij een verzekerde beroepsaansprakelijkheidsschade. In 2005 is de pool opgeheven en zijn de polissen in de portefeuille van de Vereende (toen nog de VAN) opgenomen. In de loop van de jaren is een klein aantal buitenlandse verzekeraars ook actief geworden op deze markt.

BAVAM

De BAVAM-premieportefeuille is nagenoeg stabiel. De premiestand van de portefeuille is aan het einde van 2019 licht gedaald ten opzichte van 2018.

Wij zijn inmiddels van start gegaan met een uitgebreide analyse van onze BAVAM-portefeuille en een project om product, prijs en voorwaarden te actualiseren. Daarnaast willen wij onze propositie in de markt verder vormgeven en

uitdragen. Meer dan in het verleden ervaren wij dat wij met dit product in een speelveld met meerdere aanbieders terecht gekomen zijn. Wij denken dat wij met onze propositie, die gebaseerd is op het bieden van toegevoegde waarde aan onze klanten door advies en vroegtijdig juridisch ondersteuning, de juiste koers varen.

Intermediaire portefeuille

De intermediaire portefeuille is fors gegroeid in 2019. Dat is grotendeels te verklaren door de forse toename van de taxiportefeuille.

Taxi's

In het najaar van 2017 kwamen signalen binnen over de toenemende problemen om taxi's te kunnen verzekeren in de reguliere verzekeringsmarkt. Er leek een situatie te ontstaan waarbij een groot aantal taxi's onverzekerd dreigde te raken. Eind 2017 is om deze reden een aangepast taxiproduct met bijpassend intensieve herverzekeringsopties geïntroduceerd. Uiteindelijk bleek voor een deel van de taxi's voorlopig nog dekking in de reguliere verzekeringsmarkt te vinden en daalde de portefeuille van de Vereende in de loop van 2018 weer na een aanvankelijke stijging van rond de jaarwisseling 2017/2018. Een heel ander beeld zagen wij in 2019. Het aantal verzekerde taxi's steeg van minder dan 800 naar meer dan 6.300 polissen. De schadelastontwikkeling is een marktbrede zorg en ook voor de Vereende nog onzeker. De ontwikkelingen in de taximarkt volgen wij op de voet door gesprekken met stakeholders waaronder gespecialiseerde assurantieadviseurs, RDW, taxicentrales, Uber, VVN (Veilig Verkeer Nederland) en herverzekeraars.

Eind 2019 hebben we besloten om meer werk te maken van preventiemaatregelen voor taxi's. De ervaringen met de maaltijdbezorgersbranche en uitkomst van de hiervoor genoemde gesprekken zullen de basis vormen van te nemen maatregelen. Daarbij komt ook de vraag aan de orde of wij zaken gaan stimuleren of verplichten.

Maaltijdbezorgers

Voor 2019 is de portefeuille van bezorgbrommers reeds sterk gestegen; hierbij moet vooral aan brommers van maaltijdbezorgers gedacht worden. De schadefrequentie op dit deel van de portefeuille en onze maatschappelijke rol heeft geleid tot de voorbereiding van een campagne samen met Veilig Verkeer Nederland (VVN). Deze campagne richt zich op de maaltijdbezorgers en de bezorgrestaurants en bestaat onder andere uit 5 verkeersregels (in ABN en straattaal), een filmpje van bekende influencer Kalvijn, een training 'Risico Bromfiets', contract verkeersregels, stickers op de warmhoudbox en posters. Deze bewustwordingscampagne heeft geleid tot aandacht in nationale media. De voorlopige conclusie is dat dit onderwerp op de agenda is geplaatst maar nog niet heeft geleid tot verlaging van de schadelast.

Vernieuwing premiemodel

Begin 2019 is gestart met een project 'Analyse Motorrijtuigenportefeuille' met als doel om de premies meer in lijn te brengen met de risico's én een nieuwe werkwijze op gang te brengen van premieaanpassingen op basis van (actuariële) analyses. Eén van de randvoorwaarden hierbij is dat we solidariteit in onze premies tot uiting willen laten komen. Daarnaast is een betere beheersing van het financieel benodigde rendement van groot belang. Het project heeft geleid tot verhoging van de premies voor taxi-, bezorgbromfiets-, bromfiets- en gekentekende en ongekentekende motorrijtuigverzekeringen per 1 januari 2020 en voorgenomen premieaanpassingen voor personenauto- en bestelautoverzekeringen per medio 2020.

Doorlooptijden, afdeling en nieuw portaal

Het jaar 2019 stond vooral in het teken van livegang van het Certigo systeem voor onze intermediaire verzekeringsportefeuille. Dit heeft veel extra inzet gevraagd van alle afdelingen binnen de organisatie. De conversie heeft plaatsgevonden op 1 juli 2019. De werkvoorraad was na veel weken (over)werken onder controle.

Met Certigo is een nieuw portaal OnzeVereende geïntroduceerd. Voor veel producten kunnen assurantieadviseurs offertes aanvragen, offertes (na betaling) omzetten in polissen en de meest voorkomende poliswijzigingen worden ingevoerd.

Ook is de informatievoorziening in het portaal verbeterd ten opzichte van het vorige portaal.

Na livegang hebben we nog veel tijd geïnvesteerd in het corrigeren van fouten, het verbeteren van de datakwaliteit en het leren werken met het systeem.

We hebben de eerste start gemaakt met de account-gesprekken met assurantieadviseurs.

Klanttevredenheid en positie van de Vereende in de markt

In opdracht van het Verbond van Verzekeraars wordt elk jaar het onderzoek Verzekeraars in Beeld uitgevoerd.

Hierin wordt het oordeel van klanten over hun verzekeraar gemeten. Het onderzoek is uitgevoerd door Kantar TNS.

Door de omzetsijging is de Vereende – als lid van het Verbond – verplicht om mee te doen met dit onderzoek. Daarnaast is het goed om het oordeel van onze klanten van nu te vergelijken met het oordeel van drie jaar geleden toen we ook – en vrijwillig – aan het onderzoek deelnamen. Destijds nog onder de naam Rialto. De overall beoordeling van onze klanten is gestegen van 5,96 naar 6,3.

We scoren beter op de onderdelen Klantgerichtheid, Deskundigheid en Duidelijkheid.

Op detailvragen scoren we het hoogst op:

- / Gemaakte afspraken nakomen
- / Kennis van zaken hebben
- / Klaar staan

Het gemiddelde cijfer van de verzekeringsbranche is 7,3. We staan van de deelnemende verzekeraars op plaats 43 (van de 44). In 2016 stonden we op plaats 50 (van de 50). Door onze rol als vangnetverzekeraar kunnen onze klanten vaak alleen

bij ons terecht en betalen ze gemiddeld een hogere premie. Daar gaan vrijwel alle negatieve reacties in het onderzoek ook over. De hogere prijsstelling is inherent aan de rol van de Vereende en is niet echt veranderbaar.

Op detailvragen scoren we het laagst op:

- / Tevredenheid
- / Vertrouwen
- / Vindbaarheid van informatie

De positieve punten gaan over het feit dat we een oplossing boden. Een tekenend citaat van een klant van ons: “Er was een tijd dat geen enkele verzekeraar mij accepteerde vanwege een domme fout die ik in mijn leven heb gedaan, alleen de Vereende accepteerde me met de verzekeringen van mijn auto en huis. Sinds vijf jaar ben ik klant bij de Vereende. Ik heb geen enkel probleem (alleen de hoge prijs van de verzekering). Ik moet dankbaar zijn”.

In de nieuwsbrief van de Vereende geven wij achtergrondinformatie over onderwerpen en ontwikkelingen die met de Vereende in de volle breedte te maken hebben. De waardering door de nog steeds in aantallen groeiende groep lezers is zeer groot met een rapportcijfer 8,5.

Schadeprocessen

De kwaliteit van de schadebehandeling en de schadereserveringen hebben in 2019 veel aandacht gekregen. Wij hebben door het organiseren van verschillende kennissessies door interne en externe deskundigen veel energie gestoken in het op een hoger niveau brengen van de individuele medewerkers en de teams. Ook de werking en het uitvoeren van het schadebeleid is hierbij een belangrijk onderdeel geweest.

Om de voorspelbaarheid van de schadelast nog beter te beheersen hebben we periodiek en ad hoc gesprekken met teams en/of medewerkers over de ontwikkeling van de grote schaden. Hierbij worden wij meer en meer ondersteund door onze Finance afdeling die het management op maandbasis bevraagd op de ontwikkelingen op portefeuilleniveau. De algehele bewustwording op schadelast en het belang van adequate reserveringen krijgt hiermee een extra impuls.

Op het gebied van schadelastbeheersing hebben wij in 2019 een mooie progressie gezien bij het terugdringen van de kosten van externe deskundigen, waaronder het inschakelen van advocaten. De externe advocaatkosten laten in 2019 een daling zien van ruim € 400.000, - zijnde 25% van deze kosten.

Financieel resultaat

Premieontwikkeling

In 2019 is het bruto premie-inkomen met 27% gestegen naar € 47,2 miljoen. De verdiende premie steeg met 25% en was als volgt over de branches verdeeld:

Bruto verdiende premie	2019	2018
Motor	30.481 ^{+42%}	21.472
Aansprakelijkheid	11.032 ^{-3%}	11.389
Brand	2.439 ^{+15%}	2.119
Milieupool	1.542 ^{+18%}	1.308
Totaal	45.493 ^{+25%}	36.288

De groei in de branche motorrijtuigverzekeringen heeft zich met een premiegroei van 42% onverminderd voortgezet, vooral door een forse groei in taxi. In 2019 ondervinden we in de premieontwikkeling nog een beperkte invloed van de premieverhogingen die zijn doorgevoerd in 2018. In 2019 zijn geen nieuwe premieverhogingen toegepast. Vanaf 2020 zijn premieverhogingen in de branche motorrijtuigen weer noodzakelijk.

Herverzekering

Het percentage herverzekerde premie neemt in 2019 toe van 34% in 2018 tot 49% in 2019. Om de groei in taxiverzekeringen op te kunnen vangen is voor de taxiportefeuille 85% quota share herverzekering toegepast. Hierdoor daalde de netto verdiende premie in 2019 met slechts 0,7% naar € 23,5 miljoen. De premies en risico's van de Milieupool zijn voor 86% gecedeerd aan een pool van Nederlandse verzekeraars en professionele herverzekeraars. Het aandeel voor de Vereende in de Milieupool bedraagt 14%.

Schade

De bruto schaderatio in de gehele portefeuille daalt van 45% naar 40,1% (€ 18,5 miljoen). Hierin is een negatief uitloopresultaat over de schadevoorzieningen uit 2018 inbegrepen van € -0,8 miljoen en het effect van een schattingswijzing in de schadebehandelingskostenvoorziening voor een bedrag van € -0,7 miljoen verwerkt. De schaderatio's in de branche motorrijtuigen staan echter nog steeds onder druk en vertonen met name door de immer stijgende letselschadelast en ook voor overige schades een continue stijgende schadelast die tot verdere premieverhogingen zal leiden. De netto schadelast daalde met 1,9% van € 11,5 miljoen naar € 11,3 miljoen.

Bedrijfskosten

De bedrijfskosten stegen met 15% tot € 12,3 miljoen. In juli 2019 is de nieuwe verzekeringsapplicatie Certigo (Deca) live gegaan en in oktober 2019 door de projectorganisatie overgedragen aan de interne IT organisatie. Daarvoor is de interne IT organisatie verder opgeschaald, ook ten behoeve van de intensieve IT agenda die de Vereende ook de komende jaren nog in het verschiet heeft. In 2019 is gestart de kosten voor applicatieontwikkeling (€ 2,2 miljoen) te activeren en af te schrijven als onderdeel van een gestructureerd lifecycle management programma. In de kostenstijging is een bedrag van € 1,3 miljoen inbegrepen voor het vormen van een voorziening voor pensioenverplichtingen. Deze voorziening is gevormd om voor de toekomstige rentegarantie verplichtingen in het per 2019 beëindigde pensioencontract te reserveren.

Baten uit managementcontracten

De Vereende voert de directie en het management uit over activiteiten die in relatie staan tot de schadeverzekeringsbranche. Dit betreft de eerder genoemde entiteiten WBF, NBM, Atoompool, NHT en DAP. Op de meeste van deze activiteiten is de koepelvrijstelling met betrekking tot de BTW van toepassing. De doorbelastingen vinden plaats op basis van vaste doorbelastingregels zonder winsttopslag. De doorbelastingen stegen met 11% naar € 7,8 miljoen.

Opbrengsten uit beleggingen

De netto opbrengsten uit beleggingen daalden van € 1,3 miljoen in 2018 naar € 0,1 miljoen in 2019. Het beleggingsrendement staat met name onder druk door de lage dan wel negatieve yields op obligaties en liquiditeiten. Door positieve koersontwikkelingen binnen de aangehouden beleggingsfondsen is aan de herwaarderingsreserve binnen het eigen vermogen € 1,0 miljoen toegevoegd.

Resultaat

Per saldo leidt dit tot een positief resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting van € 0,9 miljoen. (2018: € 1,4 miljoen)

Koepelvrijstelling

De Vereende voert het management over het Waarborgfonds Motorverkeer, het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars en diverse verzekeringspools. De dienstverlening vanuit de Vereende aan deze partijen is als uitgangspunt niet belast met btw doordat gebruik wordt gemaakt van de koepelvrijstelling. Nadat het Europese Hof van Justitie in 2017 heeft uitgesproken dat de btw-koepelvrijstelling niet geldt voor de financiële- en verzekeringssector, heeft de Staatssecretaris van Financiën de Tweede Kamer in juni 2018 laten weten dat een eerder aangekondigde inperking van de koepelvrijstelling wordt opgeschort (de inperking was aangekondigd per 1 januari 2019). Het kabinet gaat zich er hard voor maken om de inperking van de koepelvrijstelling via de Europese regelgeving te herstellen. Voor de Vereende betekent dit dat de huidige afspraken met de Belastingdienst over toepassing van de koepelvrijstelling voornamelijk doorlopen tot ultimo 2021, en dat een alternatieve regeling 'kosten voor gemene rekening' voorlopig niet toegepast hoeft te worden.

/ Interne organisatie

IT

Met de succesvolle implementatie van onze core-applicatie Certigo kwam in juli een eind aan het project DECA, dat een aantal jaren forse impact op de capaciteit en de begroting van de Vereende heeft gehad. Na een drie maanden durende 'freeze' periode is in oktober een regulier change- en releasemanagementproces gestart voor de doorontwikkeling van functionaliteiten. Parallel aan het ontmantelen van de DECA-projectorganisatie is de IT-lijnorganisatie versterkt met een informatiemanager en businessanalisten.

Na het afronden van DECA komt er weer ruimte voor overige projecten en kan het in 2018 geïmplementeerde portfoliomanagement, waarbij lopende projecten worden gemonitord en nieuwe initiatieven in samenhang worden geprioriteerd, tot verdere wasdom komen.

Business Control

Belangrijk thema in de strategie 2020-2022 is het verbeteren van de stuurinformatie. Naast het verbeteren van de toegankelijkheid en kwaliteit van data is in 2019 gestart met het inrichten van een nieuw financieel besturingsmodel waarop de begroting 2020 is gebaseerd en waarmee in 2020 een vernieuwde planning & control cyclus zal worden ingericht. Ook is gewerkt aan een vernieuwde invulling van een pricingmodel waarmee toekomstige premiebeslissingen worden ondersteund. In samenhang hiermee wordt in 2020 de business control functie van de organisatie verder versterkt.

HR

Op HR gebied zijn in 2019 wederom grote thema's aangepakt. Het in 2018 gestarte extern begeleide leiderschapsontwikkelingstraject heeft in 2019 een vervolg gekregen. Het project waarbij alle functiebeschrijvingen zijn herzien, is in 2019 afgerond. Het ziekteverzuim is 1% gestegen naar 6,6% en daarmee ruim boven de doelstelling. Een relatief groot aantal langdurig zieken, waaronder een aantal medewerkers

met psychische klachten, had invloed op dit hoge percentage. Leidinggevenden, HR en Arbodienst werken in 2020 aan het terugdringen van het ziekteverzuim.

Veel aandacht en energie ging uit naar het onderwerp pensioen. Het sinds 2015 lopende pensioencontract op 'defined benefits' basis eindigde en hiervoor is na instemming door de Ondernemingsraad een 'defined contribution' regeling per 1 januari 2020 voor in de plaats gekomen.

Het onderwerp pensioen beheerste in het tweede deel van 2019 de agenda van de Ondernemingsraad van de Vereende. Andere onderwerpen waren onder andere het Verzuimprotocol en 'Beleid omgaan met agressie en bedreigingen'. De in samenstelling gedeeltelijk vernieuwde OR heeft in mei een tweedaagse training gevolgd, waarbij directie en HR een dagdeel aanwezig waren.

De onderlinge relatie is goed en constructief. De Ondernemingsraad actief in het betrekken van de achterban in zijn overwegingen. De directie is content met de wijze waarop de medezeggenschap binnen de Vereende wordt vormgegeven.

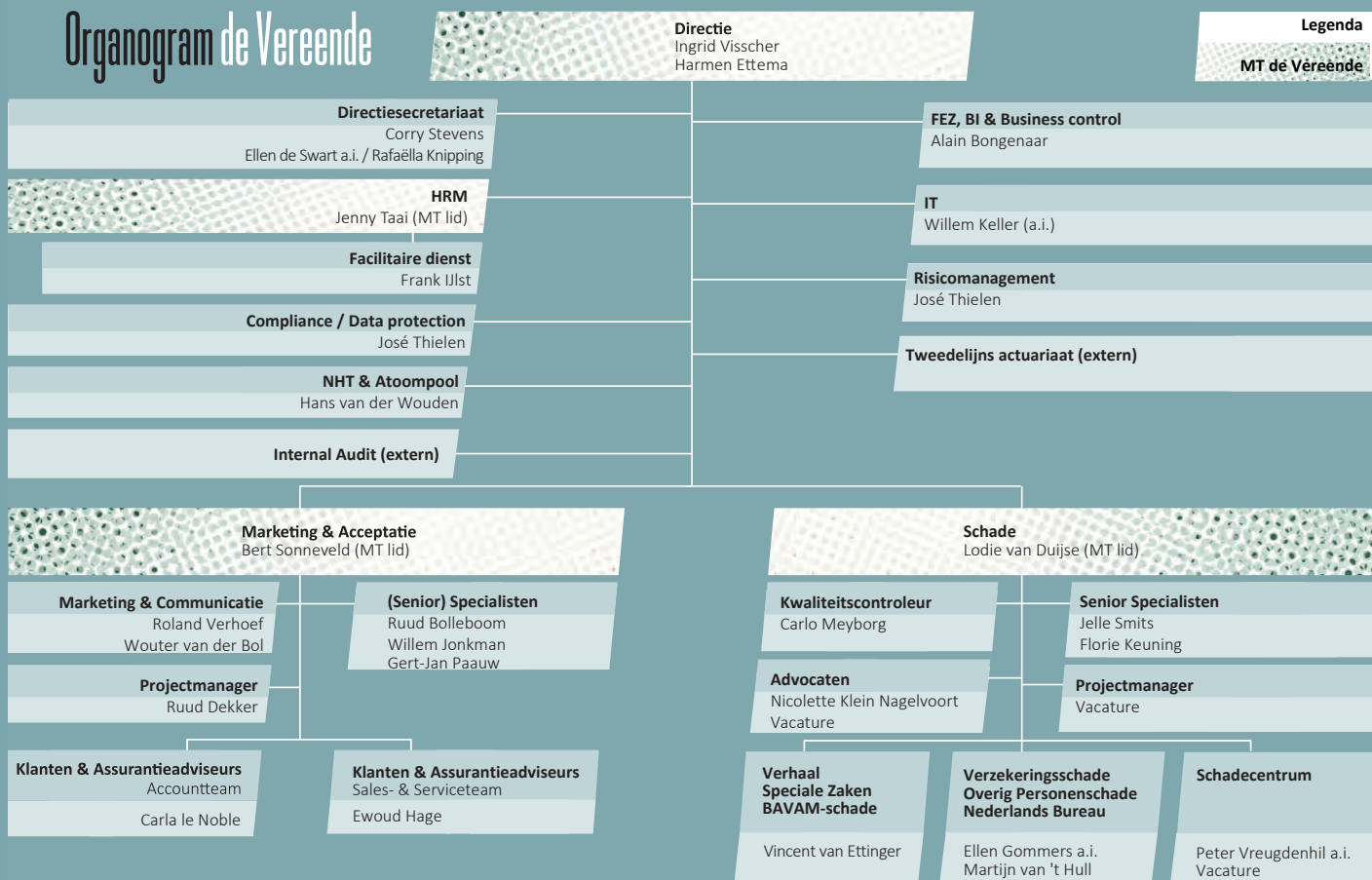
In het algemeen waren we goed in staat om zich voordoende vacatures te vervullen. Op het gebied van letselschadebehandeling ervaren we evenals andere partijen in de markt problemen met het borgen van een kwalitatief en kwantitatief goede bezetting. Met tijdelijke inhuur van gekwalificeerde medewerkers slaagden wij er wel in om de afdeling in kwantitatieve zin op peil te houden.

Het aantal fte's in vaste dienst bedroeg eind 2019 133 fte (2018:125).

Kennismanagement

Voor de Vereende is en blijft kennisontwikkeling een belangrijk onderwerp zaak. Dit onderwerp heeft veel aspecten: het vergaren en verdiepen van kennis, goed weten wat er speelt in de markt maar ook het borgen van kennis in de organisatie. In 2019 vond een groot aantal interne kennissessies plaats, gedeeltelijk verzorgd door eigen medewerkers maar voor een deel ook door externen. Ook het uitdragen van kennis door publicaties, nieuwsbrieven en voordrachten hoort bij de rol van de Vereende en hieraan wordt dan ook veel aandacht

besteed. Hierbij concentreren we ons op de gebieden waarover veel kennis in de organisatie aanwezig is, zoals beroepsaansprakelijk, de WAM en buitenlandschades. Ook in 2019 waren we Wft-proof en voldeden we voor wat betreft de medewerkers met klantcontact, aan de eisen met betrekking tot Permanente Educatie en Permanent Actueel.



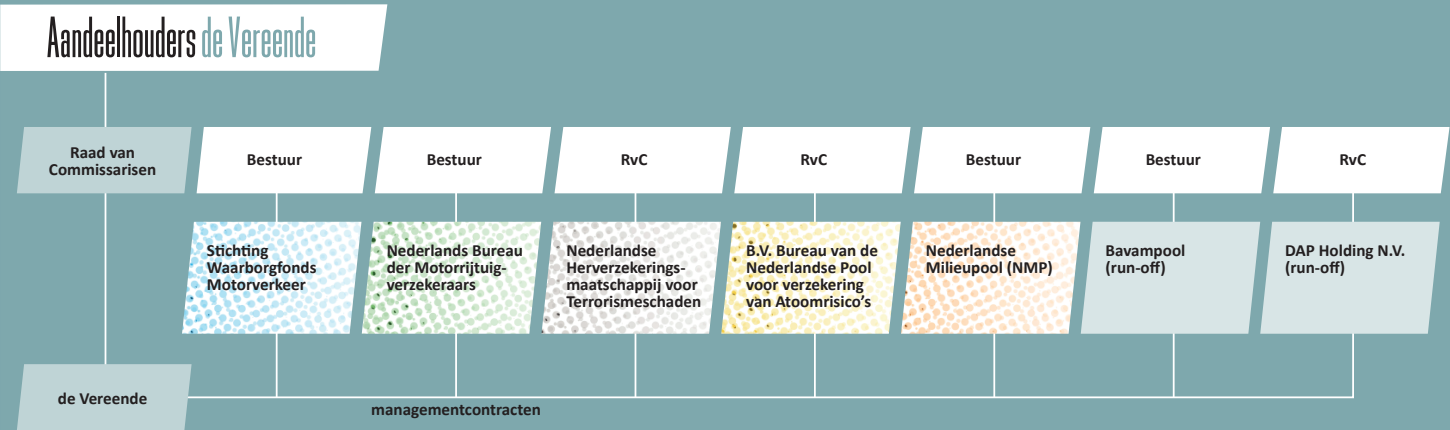
De bestuursstructuur van de Vereende bestaat uit drie organen: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, de Raad van Commissarissen en de Directie. Daarnaast legt de Vereende als manager verantwoording af aan de Besturen en Raden van Commissarissen van de organisaties die hun werkzaamheden aan de Vereende hebben uitbesteed en waarmee managementcontracten zijn afgesloten.

Het gaat hier om:

- Nederlandse Milieupool (NMP)
- B.V. Bureau van de Nederlandse Pool voor verzekering van Atoomrisico's (Atoompool)
- Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden (Terrorismepool)
- Stichting Waarborgfonds Motorverkeer
- Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars

Daarnaast wordt de run-off van de BAVAM-pool en DAP Holding N.V. gemanaged.

Governancestructuur de Vereende



Milieupool

In 2019 is door het Bestuur van de Nederlandse Milieupool besloten om de pool op te heffen. De Milieupool in zijn huidige vorm is actief sinds 2008. Vanaf de start heeft de Milieupool zijn waarde bewezen. De Pool is een herverzekeringsconstructie, waarbij de deelnemers de door hen afgesloten Milieuschadeverzekeringen inbrengen bij de Milieupool. Vanuit de Milieupool opereert daarnaast het Kenniscentrum Milieu, waar verzekeraars terecht kunnen voor advies over milieurisico's en het verzekeren daarvan via de Milieuschadeverzekering. Ook verzekeraars die geen lid zijn van de pool, kunnen lid zijn van het Kenniscentrum.

In de loop van de jaren hebben steeds meer verzekeraars, niet in de laatste plaats door gebruik te maken van het Kenniscentrum Milieu, zelf de nodige ervaring opgebouwd. Hierdoor liep de behoefte aan informatie gestaag terug waardoor het aantal leden van Kenniscentrum Milieu inmiddels een kritieke ondergrens heeft bereikt.

De Milieuschadeverzekering wordt tegenwoordig door verreweg het grootste deel van de Nederlandse schadeverzekeraars aangeboden. Genoemde ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat besloten is de Milieupool per 31 december 2019 te ontbinden. De Milieupool is een voorbeeld is geweest van goede samenwerking tussen de deelnemers waardoor een relatief onbekend en in de ogen van velen onverzekerbbaar risico toch verzekerbbaar is gebleken. De run-off zal in de komende jaren door de Vereende worden gemanaged.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Op basis van de statuten kunnen uitsluitend verzekeringsondernemingen die zijn toegelaten tot de uitoefening van het verzekeringsbedrijf in Nederland, of ondernemingen waarvan het vermogen grotendeels bestaat uit aandelen in deze verzekeringsondernemingen, aandeelhouder van de Vereende zijn.

Tenminste eenmaal per jaar wordt een Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden. Door de aandeelhouders worden besluiten genomen over onderwerpen als de vaststelling van het jaarverslag, de goedkeuring van dividenduitkering en benoemingen van leden van de Raad van Commissarissen en de Directie. De Raad van Commissarissen of de Directie kan een buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders bijeenroepen.

In 2019 heeft de grootste aandeelhouder, Nationale-Nederlanden Schadeverzekering Maatschappij N.V., een deel van zijn aandelen overgedragen aan andere bestaande aandeelhouders (Achmea Schadeverzekeringen N.V., N.V. Noordhollandsche van 1816 en Goudse Schadeverzekeringen N.V.) en aan een nieuw toetredende aandeelhouder (Onderlinge Verzekering Maatschappij ZLM U.A.). Hiermee zijn de verhoudingen tussen de aandeelhouders beter in lijn met de marktverhoudingen gebracht.

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen ziet toe op het beleid van de Directie en op de algemene gang van zaken. Zij staan de Directie met raad terzijde. Bij de vervulling van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de Vereende en al haar stakeholders. Leden worden op voordracht van de Raad van Commissarissen benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De leden van de raad hebben een zittingsperiode van vier jaar. De commissarissen treden periodiek af volgens een door de raad vast te stellen rooster. Aftredende commissarissen kunnen ten hoogste tweemaal worden herbenoemd.

In de Raad van Commissarissen is op balansdatum 0% vrouw. Hiermee is geen sprake van een evenwichtige verdeling van de commissarissen over vrouwen en mannen. Diversiteitsbeleid zal worden geagendeerd.

Directie

De Directie is belast met de dagelijkse leiding van de vennootschap. De leden van de Directie worden op voordracht van de Raad van Commissarissen benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De voordracht geschiedt aan de hand van een door de Raad van Commissarissen opgestelde profielschets. Ieder lid van het directieteam dient over daarin passende en aan de andere directieleden complementaire competenties en vaardigheden te beschikken.

Sinds 2015 is de man/vrouw verdeling in de directie 50/50.

Beheerste beloning

Het beloningsbeleid van de Vereende voldoet aan de eisen van de Regeling Beheerst Beloningsbeleid. De Vereende kent een marktconform honoreringsbeleid, waarbij de beloning van de Directie op de mediaan van vergelijkbare functies ligt. De Directie kent geen variabele beloning.

Managementcontracten

Met Atoompool, NHT, Stichting Waarborgfonds Motorverkeer en het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars zijn uitbestedings-overeenkomsten gesloten. In deze uitbestedings-overeenkomsten zijn de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de Vereende als manager en uitvoeringsorganisatie beschreven. Over de uitvoering van de werkzaamheden ten behoeve van deze rechtspersonen wordt verantwoording afgelegd aan de betreffende besturen en raden van commissarissen. De door de Vereende in verband met deze werkzaamheden gemaakte kosten worden zonder risico- of winstopslag aan de betrokken organisatie doorbelast.

Risicomanagementfunctie

Risicomanagement is het geheel aan maatregelen gericht op het identificeren van risico's, bepalen van de risicobereidheid, nemen van beheersmaatregelen en monitoren van risico's en naleven van procedures met het doel om te komen tot een beheerste bedrijfsvoering. De Directie is primair verantwoordelijk

voor het vaststellen, uitvoeren, monitoren en zo nodig bijstellen van het algehele risicobeheer binnen de organisatie. De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het door de Directie gevoerde risicobeheer. Daarnaast keurt de Raad van Commissarissen jaarlijks, op voorstel van de Directie, de risicobereidheid van de organisatie goed. Bij uitoefening van deze toezichtrol wordt de Raad van Commissarissen geadviseerd door de risicocommissie die hiertoe uit zijn midden is gevormd.

Risicomanagement moet een onderdeel worden van de dagelijkse processen en medewerkers moeten zich bewust zijn van hun rol hierin. Om dit te verankeren zijn alle lijn- en stafmanagers verantwoordelijk voor risicobeheer, inclusief rapportages daarover, binnen hun team/afdeling. De lijn- en stafmanagers worden hierbij ondersteund door de risk officer. De risk officer ondersteunt de lijn- en stafmanagers bij het identificeren van de risico's, invoeren en beoordelen van beheersmaatregelen en bij de rapportage vanuit de teams/afdelingen naar de Directie. De beoordeling van de beheersmaatregelen vindt plaats binnen de risicobereidheid van de individuele organisaties.

Het proces van risicobeheer wordt gekenmerkt door een driedelige aanpak: top-down en bottom-up, terwijl daarnaast de risicobereidheid van de vennootschap is geformuleerd. De top-down benadering wordt toegepast aan de hand van het door DNB opgestelde FOCUS-protocol. Daarin worden de risico's waaraan de Vereende bloot staat op het niveau van de vennootschap in kaart gebracht en wordt vastgesteld op welke wijze deze worden beheerst.

Bottom-up wordt per afdeling geanalyseerd welke risico's daar kunnen worden geïdentificeerd, welke beheersmaatregelen daarop worden toegepast en welke eventuele aanvullende maatregelen nodig zijn. Deze afdelingsanalyses hebben geen bevindingen opgeleverd die aanvullend van belang zijn voor het risicoprofiel van de vennootschap als geheel. Deze afdelingsanalyses worden periodiek uitgevoerd of als concrete ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.

Het derde element in de aanpak van het proces van risicobeheer wordt gevormd door de risicobereidheidsverklaring. Hierin is de risicobereidheid gekwantificeerd. De risk officer rapporteert per kwartaal of de organisatie zich binnen de gestelde kaders ontwikkelt.

Compliance

De compliance functie heeft als doel het bevorderen en bewaken van een integere en beheerste bedrijfsvoering en van een goede reputatie van de Vereende. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de compliance functie liggen vast in het Compliance Charter.

De compliance officer rapporteert ieder kwartaal aan de Directie (en jaarlijks aan de Raad van Commissarissen) over de uitvoering van haar werkzaamheden. Ook rapporteert zij over onderzoeksbevindingen en incidentele situaties waarin (dreigende) niet-naleving van regels speelt of heeft gespeeld.

Binnen de naleving van de wet- en regelgeving neemt de naleving van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) een aparte plek in binnen compliance. De compliance officer is ter bewaking van de naleving van de AVG ook aangemeld als Data Protection officer. Ook ten aanzien van de naleving van de AVG wordt ieder kwartaal gerapporteerd aan de Directie en jaarlijks aan de Raad van Commissarissen.

Actuariële functie

De Actuariële functie moet er toe bijdragen dat de Vereende financieel gezond blijft en haar financiële verplichtingen kan nakomen. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de actuariële functie liggen vast in het Actuariële charter. De actuariële functie draagt zorg voor adequate actuariële modellen en methodieken en beoordeelt en toetst de technische voorzieningen. Gezien de omvang en de complexiteit van de activiteiten is deze functie uitbesteed aan Arcturus B.V.

De actuariële functie adviseert de Directie over de algehele gedragslijn voor het aangaan van verzekeringstechnische verplichtingen en de

adequaatheid van herverzekeringsregelingen. Zij verzorgt minimaal jaarlijks een rapportage waarin verslag wordt gedaan van de uitgevoerde taken en de resultaten daarvan. De actuariële functie rapporteert ieder kwartaal aan de Directie over de uitvoering van haar werkzaamheden.

Interne Audit

De interne auditfunctie heeft als doel het verschaffen van aanvullende zekerheid met betrekking tot de opzet, bestaan en werking van het systeem van interne beheersing en de betrouwbaarheid van de financiële en niet-financiële rapportages aan de Directie en de Raad van Commissarissen. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de interne auditfunctie liggen vast in het Internal Audit Charter. Gezien de omvang van de organisatie heeft de Directie besloten om de uitvoering van de interne auditfunctie uit te besteden aan InAudit B.V.

De interne auditfunctie rapporteert elk kwartaal aan de Directie en de Raad van Commissarissen. In deze rapportage wordt verslag gedaan van de uitvoering van haar werkzaamheden en de stand van zaken bij de opvolging van aanbevelingen die zij zelf hebben uitgebracht. Tussentijds rapporteert zij aan de Directie over de onderzoeken en incidentele situaties waarin zij bevindingen heeft.

Bij het uitvoeren van audits en het monitoren van de opvolging van bevindingen wordt de interne auditfunctie niet beïnvloed door instructies van het management en/of de Directie.

Sleutelfunctieoverleg

In 2019 is het sleutelfunctieoverleg ingevoerd waarbij de sleutelfunctionarissen elkaar informeren over de uitkomsten van hun onderzoeken en werkzaamheden, de follow-up van bevindingen alsmede afstemmen om werkzaamheden gezamenlijk op te pakken. Dit overleg vindt elk kwartaal plaats.

In de risicoparagraaf worden de strategische risico-inventarisatie, de risicobereidheid en specifieke risico-categorieën van de Vereende nader toegelicht.

/ Risicomanagement

Covid-19 virus

In december 2019 ontstonden de eerste besmettingen door het Covid-19 virus. De besmettingen zijn in 2020 uitgemond in een wereldwijde pandemie. Ook in Nederland heeft dit grote gevolgen, voor de gezondheid en de economie. Van overheidswege zijn maatregelen getroffen om deze pandemie te beheersen. Deze maatregelen betreffen ook maatregelen om zowel individuen als bedrijven die financieel geraakt zijn te ondersteunen. De Vereende heeft tot op heden geen gebruik hoeven maken van de steunmaatregelen die de overheid heeft afgekondigd. Om de gezondheid van onze medewerkers te waarborgen werken onze medewerkers zoveel mogelijk vanuit huis. De dagelijkse bedrijfsprocessen zijn goed geborgd door middel van de beschikbare IT infrastructuur.

De impact op het resultaat en vermogen van de Vereende ten gevolge van deze pandemie op korte termijn in financiële zin betreffen met name waardevermindering van beleggingen, toename van debiteurenrisico en vermindering van premieomzet. Een deel van de motorrijtuigverzekeringen in onze portefeuille is inmiddels opgeschort. Daarbij verwachten wij in onze motorrijtuigenportefeuille een reductie van de schadelast door het verminderde wegverkeer.

Wij schatten in dat de impact op ons resultaat en vermogen zodanig beperkt zal blijven dat solvabiliteit en liquiditeit niet in gevaar komen. Ondanks de verwachting dat de solvabiliteit opnieuw onder de interne norm van 150% zal uitkomen bieden interventie maatregelen naar verwachting voldoende compensatie om een kritiek solvabiliteitsniveau te kunnen voorkomen. Interventie maatregelen kunnen kostenreductie, premieaanpassing en herverzekering zijn.

Voor de liquiditeitspositie van de Vereende verwachten wij geen problemen, gezien de hoge mate van liquiditeit in onze balans. Deze verschaft voldoende directe liquiditeit voor het opvangen van de impact op het resultaat en op de debiteurenpositie.

De uiteindelijke impact op het resultaat en vermogen van de Vereende voor de lange termijn ten gevolge van deze pandemie is onzeker en is afhankelijk van een aantal factoren, zoals de duur en omvang die deze disruptieve pandemie op de wereldeconomie, en de Nederlandse economie in het bijzonder, heeft.

Wij blijven de invloed van deze pandemie op onze bedrijfsprestaties, het vermogen, de liquiditeitspositie en de Solvency II kapitaalsvereisten volgen en zullen vanuit onze analyses de nodige beslissingen blijven nemen.

Risicomanagement organisatie

Risicomanagement is het geheel aan maatregelen gericht op het identificeren van risico's, bepalen van de risicobereidheid, nemen van beheersmaatregelen en monitoren van risico's en naleving van procedures met het doel om te komen tot een beheerste bedrijfsvoering. De Directie is primair verantwoordelijk voor het vaststellen, uitvoeren, monitoren en zo nodig bijstellen van het algehele risicobeheer binnen de organisatie. De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het door de Directie gevoerde risicobeheer. Daarnaast keurt de Raad van Commissarissen jaarlijks, op voorstel van de Directie, de risicobereidheid van de organisatie goed.

Risicomanagement is een integraal onderdeel van de dagelijkse processen en alle medewerkers hebben daarin hun verantwoordelijkheden. Om dit te verankeren zijn alle lijn- en stafmanagers verantwoordelijk voor risicobeheer, inclusief rapportages daarover, binnen hun afdeling. De lijn- en stafmanagers worden hierbij ondersteund door de risk officer. Hierbij identificeren zij de risico's, integreren bijbehorende beheersmaatregelen in de processen en zijn zij betrokken bij de rapportage vanuit de afdelingen naar directie. De beoordeling van de beheersmaatregelen vindt plaats binnen de vastgestelde risicobereidheid.

Het proces van risicobeheer wordt gekenmerkt door een driedelige aanpak: een top-down en bottom-up risico-inventarisatie, terwijl daarnaast de risicobereidheid van de vennootschap is geformuleerd. De risico's waaraan de Vereende bloot staat op het niveau van de vennootschap worden door het management team in kaart gebracht

en daarbij wordt vastgesteld op welke wijze deze worden beheerst. Bottom-up wordt per afdeling geanalyseerd welke risico's daar in de processen kunnen worden geïdentificeerd, welke beheersmaatregelen daarop worden toegepast en welke eventuele aanvullende maatregelen nodig zijn. In 2019 heeft de bottom-up inventarisatie, in afwachting van het herzien van het risicomanagementbeleid, niet plaatsgevonden.

Risicobereidheid

De risicobereidheid geeft de hoeveelheid en het soort risico aan dat de Vereende bereid is te accepteren bij de realisatie van haar doelstellingen. De hierbij vastgestelde kaders zijn uitgewerkt in risico-indicatoren en risicolimieten. De risicobereidheid wordt jaarlijks geactualiseerd. Op kwartaalbasis rapporteert de risk officer over de ontwikkeling op de elementen van de risicobereidheid aan directie en de Raad van Commissarissen.

Risico-inventarisatie

Door het risico-inventarisatieproces zijn de risico's in beeld die gepaard gaan met de doelstellingen van de Vereende. Op basis van de risicoanalyse is de inventarisatie van de bijbehorende beheersmaatregelen uitgevoerd. Binnen het raamwerk van het risicobeheer onderkent de Vereende financiële en niet-financiële risico's. De risico's die van wezenlijke invloed kunnen zijn op de bedrijfsresultaten, het vermogen en de reputatie van de onderneming liggen vooral in de sfeer van de onvoorspelbaarheid en volatiliteit in de portefeuille, de concentratie in de portefeuille die sterk wordt gedomineerd door de branches Algemene- en Wettelijke (motor) aansprakelijkheid, de interne beheersing en kwaliteit van informatievoorziening en de afhankelijkheid van personeel. Bij van beheersmaatregelen genomen ter beheersing van deze risico's. Aangezien de Vereende als vangnetverzekeraar een volgende positie heeft in de markt is het concentratierisico een belangrijk inherent strategisch risico dat met name wordt beheerd door een solide interne kapitaalnorm. In het kader van de beheersing heeft de verdere ontwikkeling van de IT van de organisatie hoge prioriteit. Op het gebied van personeelsrisico's is een HR-beleid aanwezig waarin onder andere opleidingen, doorstroom en beloning belangrijke onderwerpen zijn. Ook op het gebied van integriteit zijn zaken geregeld in een gedragscode waaraan regelmatig aandacht wordt geschonken.

Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat negatieve financiële gevolgen optreden doordat inadequate aannames zijn toegepast met betrekking tot de premiestelling en de voorzieningen en/of dat de schadebetalingen, de kosten en/ of de (ontwikkeling van de) voorzieningen in ongunstige zin afwijken van de aannames die zijn gebruikt bij de premiestelling en de reservering. Het verzekeringstechnisch risico kent de volgende elementen: premie-, reserve-, verval- en catastroferisico.

Premierisico

Premierisico is het risico dat de verzekeringspremies voor de komende twaalf maanden niet voldoende zijn om de schades en kosten te kunnen dekken en de beoogde winstgevendheid te realiseren. Premierisico wordt veroorzaakt door fluctuaties in de frequentie en de omvang van de schadeclaims die voortvloeien uit verzekerde gebeurtenissen, veranderingen in de mix van de portefeuille en onvoldoende anticiperen op de kostenontwikkeling. Premierisico is met name gerelateerd aan het afsluiten van nieuwe contracten (waaronder verlenging van bestaande contracten) en aan het risico van nog onvoorzien claims op bestaande contracten. De Vereende hanteert ten aanzien van het premierisico onder andere de volgende beheersmaatregelen:

- / Productontwikkelings- en premieproces als onderdeel van het Product Approval and Review Proces (PARP);
- / Herverzekeringsbeleid;
- / Monitoring van de verzekeringsportefeuille en het productrendement;
- / Monitoring van trends en veranderingen in de waargenomen en te verwachten schadeontwikkeling in de markt en als gevolg van onder meer wijzigingen van wetgeving en jurisprudentie.

Reserverisico

Reserverisico is het risico dat gevormde reserves voor schadegevallen in het verleden in de toekomst ontoereikend zijn om deze schades financieel af te wikkelen. Reserverisico wordt veroorzaakt door onzekerheden en fluctuaties in de omvang van betalingen die voortvloeien uit de afwikkeling van claims, alsmede variaties in de tijdsas in het patroon van melden en afwikkelen. De Vereende hanteert ten aanzien van het reserverisico onder andere de volgende beheersmaatregelen:

- / Vaststellen en beoordelen van de voorzieningen op basis van geëigende actuariële en statistische methoden;
- / Monitoring van de ontwikkeling van het reserverisico en de ontwikkeling van reserverings- en betalingspatronen;
- / Beoordeling van de technische voorzieningen door de 1e en 2e lijns actuariële functie

Vervalrisico

Vervalrisico is het risico dat de aannames omtrent het gedrag van polishouders onjuist blijken te zijn. Vervalrisico wordt onder meer veroorzaakt door de mogelijkheid dat een verzekerde tijdens de looptijd zijn contract opzegt en door de mogelijkheid dat een verzekerde zijn contract verlengt op basis van eerder gemaakte afspraken. Het vervalrisico is bij de Vereende beperkt van omvang.

Catastroferisico

Catastroferisico is het risico dat door extreme en/of uitzonderlijke gebeurtenissen schades optreden waardoor de financiële positie negatief wordt beïnvloed. In de Solvency II-standaardformule worden voor enkele verzekeringslijnen scenario's gehanteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen natuurrampen (onder meer storm en hagel) en rampen die worden veroorzaakt door menselijk handelen (onder meer brand, terrorisme, grote verkeersongelukken en grote aansprakelijkheidsclaims). De Vereende hanteert ten aanzien van het catastroferisico onder andere de volgende beheersmaatregelen:

- / Afsluiten herverzekeringscontracten met adequate afdekking van catastroferisico's;
- / Monitoring ontwikkeling van catastroferisico's in de markt.

Herverzekering

Door middel van herverzekering wordt het netto verzekeringstechnisch risico voor de Vereende beheerst. In het herverzekeringsbeleid zijn de kaders geschetst waarmee rekening moet worden gehouden bij de inkoop van herverzekering. Hieronder vallen de solvabiliteit en kredietrating van de herverzekeraars alsmede het maximale aandeel dat bij de individuele herverzekeraars wordt ondergebracht. Op basis van jaarlijkse analyses worden eventueel noodzakelijke wijzigingen doorgevoerd in de dekking van herverzekeringscontracten.

Marktrisico

Marktrisico is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de financiële situatie als direct of indirect gevolg van schommelingen in het niveau en in de volatiliteit van de marktprijzen van activa, verplichtingen en financiële instrumenten. Een belangrijk middel om het marktrisico te beheersen is het beleggingsbeleid. Het beleggingsbeleid wordt periodiek geëvalueerd en geactualiseerd. De Vereende accepteert dat in een bepaalde mate marktrisico wordt gelopen om op lange termijn het behalen van extra rendement mogelijk te maken. De beleggingsmix bestaat op hoofdlijnen uit vastrentende waarden (staatsobligaties binnen de eurozone), liquiditeiten en zakelijke waarden (beleggingsfondsen in wereldwijde aandelen). Het marktrisico kent de volgende elementen: renterisico, aandelenrisico, spreadrisico, valutarisico, concentratierisico en liquiditeitsrisico.

Renterisico

Renterisico is de gevoeligheid van de waardeontwikkeling van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in de rentetermijnstructuur of de volatiliteit van de rente. Een mismatch treedt op door een verschil in rentegevoeligheid van activa en passiva. De Vereende bewaakt dit risico via de duration van de activa en passiva. De duration wordt berekend als de gewogen gemiddelde looptijd van alle kasstromen van de vastrentende beleggingen, waarbij het gewicht van elke kasstroom wordt bepaald door het relatieve belang van die kasstroom. Deze duration wordt gematcht met de duration van de tegenover de beleggingen staande verplichtingenportefeuille.

Aandelenrisico

Het aandelenrisico betreft het risico op waardeveranderingen op het in aandelen belegde vermogen. Gezien de omvang van het in aandelen belegde vermogen heeft de Vereende gekozen voor het beleggingen in aandelenfondsen om op efficiënte wijze voldoende spreiding binnen de aandelenportefeuille te realiseren.

Spreadrisico

Het spreadrisico betreft de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor een verandering in de volatiliteit van de kredietspreiding boven de risicovrije rentetermijnstructuur. Het spreadrisico in de beleggingsportefeuille is beperkt.

Valutarisico

Het valutarisico betreft de gevoeligheid van de waarde van activa, verplichtingen en financiële instrumenten voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van wisselkoersen. De Vereende loopt valutarisico op de beleggingsportefeuille.

Concentratierisico

Het concentratierisico betreft het extra risico dat wordt gelopen hetzij door een gebrek aan diversificatie in de activaportefeuille, hetzij door een sterke blootstelling aan het risico van wanbetaling van een enkele emittent van effecten of een groep van verbonden emittenten. In het beleggingsbeleid zijn restricties in het kader van de beheersing van dit risico opgenomen.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico betreft het risico op liquiditeitstekorten als gevolg van het (qua timing en omvang) niet op elkaar zijn afgestemd van ingaande en uitgaande kasstromen. Eind 2019 beschikt de Vereende over afdoende liquide middelen om onverwachte financiële tegenvallers in de bedrijfsvoering hiermee op te kunnen vangen. De risico's ten aanzien van de marktliquiditeit van de beleggingen zijn beheerst door te beleggen in ontwikkelde markten met een goede verhandelbaarheid.

Operationeel risico

Operationele risico's treden op in de dagelijkse uitvoering van de bedrijfsprocessen. Met risicoanalyses op afdelingsniveau worden de risico's in kaart gebracht en voorzien van beheersingsmaatregelen. Om de operationele risico's te beperken zijn grenzen gesteld aan onder andere maximale uitval van kritische IT-systemen en incidenten. Belangrijke aandachtsgebieden voor operationeel risicomanagement zijn: Business Continuity Management: hiermee wordt ervoor gezorgd dat de Vereende is voorbereid op gebeurtenissen die een forse en langdurige uitval van kritische bedrijfssystemen en processen kunnen veroorzaken. Hiertoe behoren back-up en recovery van data en systemen alsmede de beschikbaarheid van uitwijkmogelijkheden;

Informatiebeveiliging: hiermee wordt ervoor gezorgd dat er geen ongebeheerde (externe) inbreuk kan worden gedaan op de kritische bedrijfsprocessen en privacy- en bedrijfsgevoelige gegevens;

Uitbesteding: het beheersen van risico's die voortvloeien uit de verminderde eigen invloed op beheersmaatregelen van voor de Vereende belangrijkste processen die zijn uitbesteed.

Tegenpartijrisico

Tegenpartijrisico is het risico op een ongunstige verandering in de financiële situatie als gevolg van het niet nakomen van een verplichting door dan wel een verslechtering van de kredietwaardigheid van een tegenpartij van de Vereende. De belangrijkste vorderingen op tegenpartijen voor de Vereende zijn: verzekerden, herverzekeraars, financiële instellingen en partijen in de beleggingsportefeuille. Risico beperkende maatregelen richten zich enerzijds op de kwaliteit van de tegenpartij (minimale credit ratings) en anderzijds op de omvang van de openstaande posities van de tegenpartij in relatie tot eventueel te verkrijgen zekerheden. Voor een deel van de verzekeringsportefeuille wordt het premie incassorisico afgedekt door een door verzekerden, bij afsluiten van het contract, te storten depot.

Compliance- en dataproductierisico

De Vereende dient te voldoen aan een breed palet aan relevante wet- en regelgeving. Ontoereikende naleving kan leiden tot reputatieschade en/of forse financiële impact. De Vereende heeft daartoe compliancebeleid opgesteld en de compliance officer bewaakt de uitvoering en naleving van dit beleid. De compliance officer vervult een onafhankelijke rol en verzorgt jaarlijks een rapportage aan de Raad van Commissarissen. Belangrijke elementen is onder andere de periodieke uitvoering van de Systematische Integriteits Risico Analyse (SIRA). De naleving van de AVG en het dataproductierisico zijn belegd bij de Data Protection officer, die daartoe beleid heeft opgesteld.

Inbestedingsrisico

De Vereende voert als inbesteder het management en de operatie van een aantal entiteiten en fondsen op het gebied van schadeverzekering. Ten aanzien van de risico's als gevolg van deze inbestedingsactiviteiten zijn in de contracten bepalingen opgenomen over de verantwoordelijkheden van de Vereende voor de geleverde diensten en de wijze waarop de contracten worden beëindigd en de (extra) kosten die met een beëindiging gepaard gaan. Daarbij zijn de risico's voor de Vereende ingeperkt.

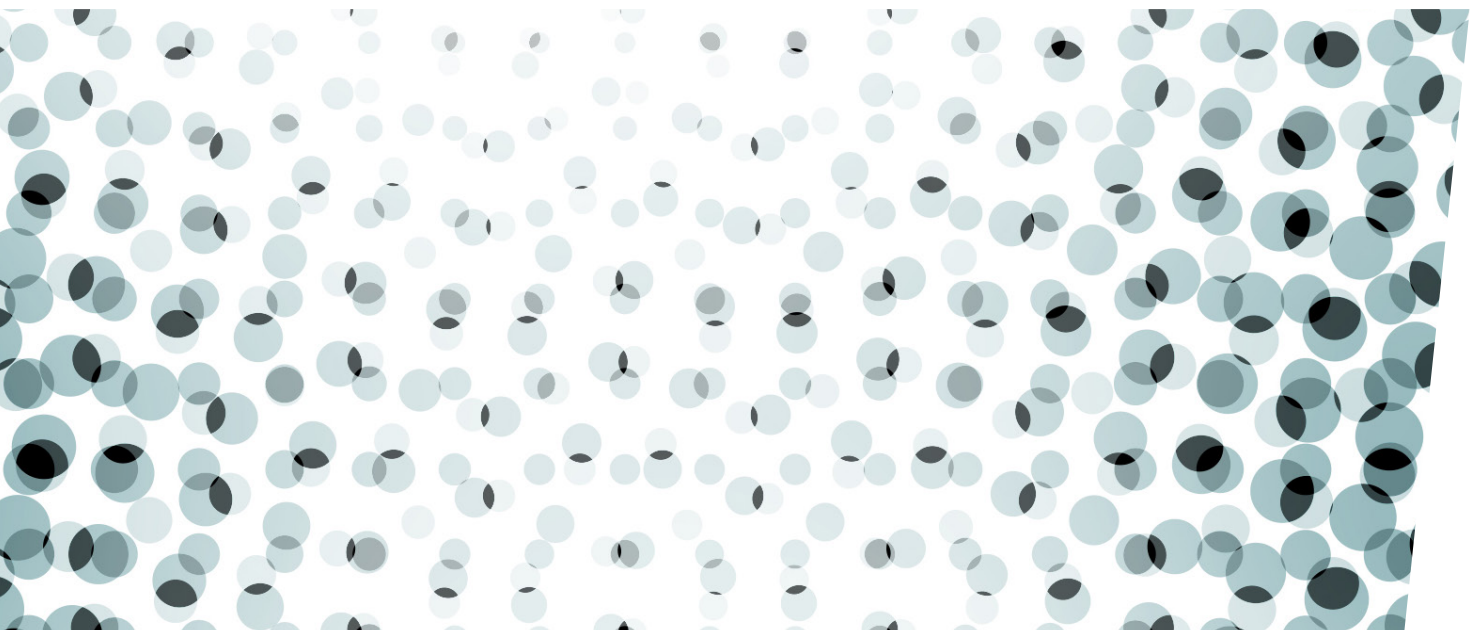
Door middel van het kapitaalbeleid wordt enerzijds voldaan aan de van toepassing zijnde voorschriften voor solvabiliteit vanuit de toezichthouders (DNB) en anderzijds wordt daarenboven een financiële buffer aangehouden waarmee de impact van de hiervoor beschreven risico's in belangrijke mate kan worden opgevangen.

Interne solvabiliteitseis

De Vereende hanteert ten behoeve van de bepaling van de solvabiliteitseis het standaard model van Eiopa. Vanwege de bijzondere portefeuille is de passendheidsanalyse voor de Vereende van belang. De passendheid van het standaardmodel is beoordeeld, waarbij is vastgesteld dat het profiel van de portefeuille geen significante afwijkingen vertoont van het standaardmodel. Derhalve is geen capital add-on van toepassing. In het kapitaal- en dividendbeleid is de interne solvabiliteitseis vastgesteld op 150% van de minimale kapitaal-eis conform het standaard model. Onder deze interne norm gelden maatregelen op basis van een interventieladder die de solvabiliteit weer binnen redelijke termijn boven de interne norm moeten brengen.

Own Risk and Solvency Assessment (ORSA)

Door middel van de jaarlijkse en eventuele tussentijdse ORSA wordt de solvabiliteitspositie en de mogelijke impactscenario's regelmatig getoetst. De risicoanalyse vormt de input voor de ORSA. In de ORSA wordt de mogelijke impact van de strategische risico's op de kapitaalpositie van de Vereende beoordeeld. Aan de hand van de eind 2019 uitgevoerde ORSA komt naar voren dat de aanhoudende groei van de verzekeringsportefeuille van invloed is op het tempo van solvabiliteitsherstel. De schadelast ontwikkelt zich nu redelijk conform de verwachting en in beginsel zijn reguliere prijsaanpassingen aan de orde voor 2020 om aan de interne solvabiliteitseisen te voldoen. Om het tempo van solvabiliteitsherstel te bespoedigen is de herverzekering in het motor WA segment in 2020 verder geïntensiveerd.



Aanwezig en vereist vermogen Solvency II

Vermogen op jaarrekeninggrondslagen

Het vermogen van de Vereende kan worden gekwalificeerd als Tier 1 kapitaal en bestaat uit gestort en opgevraagd kapitaal, herwaarderings- en overige reserves alsmede onverdeelde resultaten. Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2019 € 23,5 miljoen ten opzichte van € 21,9 miljoen ultimo 2018. De toename van het vermogen komt voort uit de winst over het boekjaar 2019 (€ 0,6 miljoen) en daling van de onverdiende koersresultaten als gevolg van marktbewegingen (€ 1,0 miljoen).

Vereist vermogen Solvency II	31 december 2019		31 december 2018	
Marktrisico	3.599	27%	2.687	18%
Renterisico	0	0%	70	0%
Aandelenrisico	3.056	20%	1.988	14%
Credit spread risico	72	0%	187	1%
Valutarisico	1.054	7%	815	6%
Concentratierisico	723	5%	969	7%
Diversificatie	-1.306	-9%	-1.342	-9%
Tegenpartijrisico	1.979	13%	1.106	8%
Verzekeringstechnische risico's	12.017	79%	11.884	81%
Premie- en reserverisico	11.583	76%	11.412	77%
Royementsrisico	600	4%	324	2%
Catastroferisico	1.379	9%	1.508	10%
Diversificatie	-1.545	-10%	-1.360	-9%
Diversificatie	-3.095	-20%	-2.251	-15%
BSCR (Basic Solvency Capital Requirement)	14.500	95%	13.426	91%
Operationeel risico	1.540	10%	1.369	9%
Verliscompensatievermogen belastingen	-803	-5%	-41	0%
SCR (Solvency Capital Requirement)	15.237	100%	14.754	100%

Vermogen op Solvency II grondslagen

De vermogensseis op basis van het Solvency II standaardmodel bedraagt per 31 december 2019 € 15,2 miljoen (2018: € 14,8 miljoen). Het Solvency II vermogen van de organisatie bedraagt per 31 december 2019 € 23,1 miljoen (2018: € 21,3 miljoen), waarmee het solvabiliteitspercentage uitkomt op 151% (2018: 144%).

Aanwezig kernvermogen Solvency II	2019	2018
Jaarrekening kernvermogen	25.573	21.912
Beleggingen	0	0
Voorziening herverzekering	-9.962	-10.390
Verzekeringsverplichtingen	11.267	10.651
Latente belastingen	172	216
Overig	-1.994	-1.114
Solvency II kernvermogen	23.056	21.265
Solvabiliteit %	151%	144%

De Vereende bestaat inmiddels 80 jaar. Een mooie mijlpaal, maar zeker geen moment om achterover te leunen. Sterker nog de Vereende is meer dan ooit in beweging. Dat kan ook niet anders, want de wereld rondom ons heen is voortdurend in beweging. Een aantal uitgangspunten blijven daarbij wel constant.

Voor de Vereende blijft het belangrijk om de ontwikkelingen in de verzekeringsmarkt goed te volgen en te begrijpen wat bij reguliere verzekeraars speelt, zodat adequaat kan worden ingespeeld op aanbod in de markt. De rol als vangnetverzekeraar is in zekere zin een 'afgeleide' rol, waarmee het van belang is om groei en krimp van de portefeuille goed te kunnen managen. Dit geldt voor de operationele aspecten, maar ook voor het financiële bouwwerk dat ten grondslag ligt aan het verzekeringsbedrijf: dit moet qua solvabiliteit robuust genoeg zijn om groei te kunnen absorberen.

Deze aspecten komen nadrukkelijk aan de orde in het nieuwe strategische plan 2020-2022 voor de Vereende, dat eind 2019 met input van vele medewerkers tot stand gekomen is.

We houden rekening met een verdergaande groei. Onze verwachting is dat de ontwikkeling waarbij verzekeraars steeds scherper en gedifferentieerde zullen tarifieren en de uitval groter wordt, zich verder zal doorzetten, waarmee de positie van de Vereende als vangnetverzekeraar in de markt belangrijk blijft voor het opvangen van risico's (met name particulieren en MKB) die niet bij de reguliere verzekeraars terecht kunnen.

De Corona-crisis, waar wij op het moment van het uitbrengen van dit jaarverslag in verkeren, heeft wereldwijd een enorme impact op mensen en bedrijven. Wat dit precies voor de Vereende gaat betekenen monitoren wij op dagbasis. Onze interne organisatie heeft razendsnel de slag weten te maken naar een volledige thuiswerksituatie. Voor de Vereende staat als organisatie de gezondheid van onze eigen medewerkers en het terugdringen van de verspreiding van het virus in de samenleving centraal.

In deze bijzondere tijd kijken wij opnieuw naar alle gemaakte plannen en de daarbij horende investeringen. Indien noodzakelijk zullen wij plannen aanpassen aan de nieuwe realiteit.

Tegelijkertijd houden wij ook de gevolgen voor onze adviseurs en klanten nauwgezet in de gaten. Wij proberen, binnen onze

mogelijkheden, mee te denken met klanten die door de crisis in de problemen komen.

Op dit moment is de impact financieel gezien beperkt. We nemen een daling in de premieomzet waar als gevolg van opschortingen in de motorportefeuille, met name taxis, en we voorzien een mogelijke toename van het debiteurenrisico.

De Vereende voert geen inkomensverzekeringen, reisverzekeringen of pandemieverzekeringen. De liquiditeit van de Vereende is heel goed. Er is sprake van een klein percentage beleggingen in aandelen en er zijn geen externe schulden. De aanwezige liquiditeit is ruim voldoende om eventuele negatieve effecten op te vangen.

Voor de Vereende is de belangrijkste uitdaging om invulling te geven aan onze maatschappelijke rol, waarbij wij aan iedereen de zekerheid willen bieden waar de tijd om vraagt, maar ook oog moeten houden voor een gezonde bedrijfsvoering. In de strategie is nadrukkelijk stil gestaan bij 'het domein' van de Vereende. Uitgangspunt is dat wij er willen zijn op de terreinen waar reguliere verzekeraars geen dekking capaciteit ter beschikken kunnen of willen stellen en het verzekeren van het risico wel in een maatschappelijke behoefte voorziet.

In de branchediscussie over onverzekerbaarheid zien wij voor onszelf een prominente plaats. Niet in de laatste plaats, omdat in steeds meer situaties naar de Vereende gekeken wordt om met een oplossing te komen. Dat komt voort uit de keuzes die reguliere verzekeraars maken, maar ook omdat de positie van de Vereende in de markt steeds herkenbaarder wordt. Voor consumenten, maar natuurlijk vooral ook voor de met ons samenwerkende adviseurs. De sterk stijgende omzet is daarvan het tastbare bewijs.

Al snel wordt er dan gekeken naar onze 'vangnetrol', waarbij wij dekking bieden aan verzekerden die elders, bijvoorbeeld vanwege schadeverloop, niet meer terecht kunnen. Daarnaast zien wij voor de Vereende ook een nadrukkelijke

‘kraamkamerrol’. Regelmatig krijgen wij risico’s aangeboden die niet vanwege het verleden geen plaats in de reguliere verzekeringsmarkt krijgen, maar omdat het nog niet eerder aangeboden risico’s zijn. Juist door de uitgebreid aanwezige verzekeringskennis binnen de Vereende en de mogelijkheid ambachtelijk te accepteren komen marktpartijen snel bij de Vereende uit.

Om de balans tussen een gezonde bedrijfsvoering en onze maatschappelijke rol goed in te kunnen vullen is het van groot belang goed te kijken naar de aangeboden risico’s, de premie die daarvoor gevraagd wordt en de kosten van onze organisatie. Daarbij wordt ook herverzekering ingezet om de risico’s te beheersen.

In dit jaarverslag hebben wij al aangegeven dat 2 productgroepen onze verzekeringsportefeuille domineren: onze motorrijtuigenportefeuille en onze BAVAM-portefeuille.

Voor deze beide productgroepen hebben wij de eerste stappen voor het maken van een grondige analyse gezet. Het komende jaar voorzien wij dat wij een belangrijke stap in het nog beter ‘beprijzen’ van onze producten kunnen maken. We zijn steeds beter in staat schade en kosten juist te alloceren. Dit wil overigens niet zeggen dat wij streven naar een individuele premie op maat, want ook in het nieuwe strategische plan neemt solidariteit een prominente plek in. Dit komt ook terug in pricing beslissingen. Maar wij realiseren ons dat solidariteit niet een oneindig rekbaar begrip is. Vanzelfsprekend willen wij rekening houden met het feit dat ‘kwetsbare consumenten’ oververtegenwoordigd zijn in ons klantbestand, maar ook wij hebben te maken met de grenzen die er vandaag de dag nog horen bij het begrip ‘solidariteit’.

Naast een goede analyse van de risico’s en de daaraan gekoppelde premies en voorwaarden kijken wij ook kritisch naar het inrichten van onze eigen bedrijfsvoering. Wij zijn een verzekeringsbedrijf dat zich niet makkelijk met andere spelers in de markt laat vergelijken. De Vereende zal gezien de relatieve diversiteit in de portefeuille en bredere maatschappelijke taken in beginsel niet op kostenefficiëntie kunnen excelleren.

Onder andere om deze reden hebben wij al veel van onze herverzekeringsovereenkomsten aangepast aan onze specifieke

marktsituatie. Het komende jaar houden wij veel andere aspecten van onze bedrijfsvoering tegen het licht. Met name op IT gebied kunnen wij na de livegang van ons DECA project grote stappen zetten. Hierdoor ontstaat er voor onze adviseurs veel meer ruimte om zelfstandig van onze dienstverlening gebruik te maken. Binnen de Vereende heeft de introductie geleid tot meer ruimte om aandacht te besteden aan de niet-routinematige zaken. Bovendien kunnen we dan sneller over managementinformatie beschikken.

Wij zijn van plan projectmanagement verder te professionaliseren. Wij hebben, na de DECA-oplevering, een lange lijst met projecten die allemaal van belang zijn om volgende stappen te kunnen zetten. Het is van groot belang niet alleen scherp te prioriteren, maar ook te bewaken dat geen onnodige capaciteit verbruikt wordt. Een scherp en professioneel projectmanagement speelt daarbij een cruciale rol.

Zoals al eerder aangekondigd zijn ook onze distributiekosten, met name in de vorm van uit te keren provisies, onderdeel van nader onderzoek.

Daarnaast blijven wij op kostengebied op zoek naar synergievoordelen binnen de verschillende onderdelen van de Vereende.

Waar wij ook in 2020 wederom veel aandacht aan willen besteden zijn de mogelijkheden die wij onze medewerkers willen bieden om zich verder te ontwikkelen. Wij vinden het van het grootste belang dat onze medewerkers inhoudelijk tot de absolute top van de markt behoren. De plek in de markt en de manier waarop wij willen werken rechtvaardigen dit uitgangspunt. Overigens vinden wij het van belang dat onze medewerkers over goede vakkennis, maar ook over uitstekend ‘soft skills’ beschikken. Daarnaast werven wij actief nieuwe medewerkers. Hiervoor komen wij met een op maat gemaakte arbeidsmarktcampagne, die onze unieke positie in de verzekeringsmarkt nog eens benadrukt.

Met deze uitgangspunten in het achterhoofd kijken wij vol vertrouwen vooruit naar de toekomst en zien wij een mooie, relevante plek voor de Vereende in de verzekeringsmarkt voor ons.

/ Jaarrekening 2019

/ Balans per 31 december 2019

Voor voorstel tot resultaatbestemming (x1000)

ACTIVA

	31 december 2019	31 december 2018
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA		
10.1 Geactiveerde software	1.994	-
BELEGGINGEN		
11.1 Overige financiële beleggingen	54.313	57.148
VORDERINGEN		
12.1 Vorderingen uit directe verzekering	5.265	2.465
Vorderingen uit herverzekering	73	450
12.2 Overige vorderingen	1.665	1.087
	<u>7.003</u>	<u>4.002</u>
OVERIGE ACTIVA		
13.1 Materiële vaste activa	1.804	1.304
13.2 Liquide middelen	12.902	2.600
	<u>14.706</u>	<u>3.904</u>
OVERLOPENDE ACTIVA		
14.1 Lopende rente	497	618
14.2 Overlopende activa	528	433
	<u>1.025</u>	<u>1.051</u>
	<u>79.041</u>	<u>66.105</u>

PASSIVA

31 december 2019

31 december 2018

15 EIGEN VERMOGEN

Gestort en opgevraagd kapitaal	3.019	3.019
Herwaarderingsreserve	1.770	803
Wettelijke reserves	1.994	-
Overige reserves	16.095	16.116
Onverdeeld resultaat	694	1.973
	<u>23.572</u>	<u>21.911</u>

TECHNISCHE VOORZIENINGEN

16.1 Voor niet-verdiende premies

- bruto	4.084	2.603
- herverzekeringsdeel	-1.476	-433
	<u>2.608</u>	<u>2.170</u>

16.2 Voor te betalen schaden

- bruto	61.321	56.255
- herverzekeringsdeel	-26.239	-22.865
	<u>35.082</u>	<u>33.390</u>

VOORZIENINGEN

17.1 Pensioenverplichtingen	1.261	-
17.2 Belastingverplichtingen	976	257
	<u>2.237</u>	<u>257</u>

18 DEPOTS VAN HERVERZEKERAARS

598 1.299

SCHULDEN

Schulden uit directe verzekering	341	29
Schulden uit herverzekering	5.028	2.016
19 Overige schulden	4.555	2.548
	<u>9.924</u>	<u>4.593</u>

19 OVERLOPENDE PASSIVA

5.020 2.485

79.041

66.105

/ Winst- en Verliesrekening over 2019

(x € 1.000)

2019

2018

21 TECHNISCHE REKENINGSCHADEVERZEKERING

21.1 VERDIENDE PREMIES EIGEN REKENING

Brutopremies	47.169		37.063
Uitgaande herverzekeringspremies	-23.003		-12.758
Wijziging voorziening niet-verdiende premies eigen rekening			
- bruto	-1.676		-776
- aandeel herverzekerders	1.044		173
	<u>1.044</u>	23.534	<u>173</u>
			23.702

TOEGEREKENDE OPBRENGST UIT BELEGGINGEN

-60 742

OVERIGE TECHNISCHE BATEN EIGEN REKENING

-425 692

21.2 SCHADEN EIGEN REKENING

Bruto	-13.413		-12.436
Aandeel herverzekerders	3.816		2.327
Wijziging voorziening voor te betalen schade			
- bruto	-5.066		-3.810
- aandeel herverzekerders	3.374		2.413
	<u>3.374</u>	-11.289	<u>2.413</u>
			-11.506

21.3 BEDRIJFSKOSTEN

Acquisitiekosten	-5.900		-4.437
Wijziging overlopende acquisitiekosten	196		124
Beheers- en personeelskosten	-12.323		-10.703
Commissie en winstdeling ontvangen van herverzekerders	7.236		2.824
	<u>7.236</u>	-10.791	<u>2.824</u>
			-12.192
Resultaat technische rekening schadeverzekering		<u>969</u>	<u>1.438</u>

	2019	2018
22 NIET TECHNISCHE REKENING		
Resultaat technische rekening schadeverzekering	969	1.438
22.1 Baten uit managementcontracten	7.788	6.999
Lasten uit managementcontracten	<u>-7.788</u>	<u>-6.999</u>
	-	-
22.2 Opbrengsten uit beleggingen	-130	2.191
22.3 Niet-gerealiseerd resultaat uit beleggingen	75	-821
22.4 Beleggingslasten	-58	-45
22.5 Toegerekende opbrengsten uit beleggingen overgeboekt naar technische rekening schadeverzekering	60	-742
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	<u>916</u>	<u>2.020</u>
21.6 Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	<u>-222</u>	<u>-47</u>
Resultaat na belastingen	<u><u>694</u></u>	<u><u>1.973</u></u>

OVERZICHT TOTAALRESULTAAT (x € 1.000)

	2019	2018
Resultaat na belastingen	694	1.973
Herwaardering beleggingen	967	-319
Totaalresultaat	<u><u>1.661</u></u>	<u><u>1.654</u></u>

/ Kasstroomoverzicht 2019

	2019	2018	
Resultaat na belastingen		694	1.973
Aanpassingen voor:			
Afschrijving immateriële vaste activa	221	-	
Afschrijving materiële vaste activa	630	674	
Koersresultaat beleggingen	-306	1.556	
Mutatie technische voorzieningen eigen rekening	2.130	1.875	
Mutatie voorzieningen	1.980	-51	
	4.655		4.054
Veranderingen in werkkapitaal			
Mutatie depots van herverzekeraars	-701	151	
Mutatie kortlopende schulden	5.331	1.598	
Mutatie overlopende passiva	2.535	-7	
Mutatie vorderingen	-3.001	570	
Mutatie overlopende activa	27	184	
	4.191		2.496
Kasstroom uit operationele activiteiten	9.540		8.523
Investerings en aankopen			
- Overige financiële beleggingen	-15.701	-10.596	
- Immateriële vaste activa	-2.215		
- Materiële vaste activa	-1.151	-556	
Desinvesteringen, aflossingen en verkopen			
- Deelnemingen	-	59	
- Overige financiële beleggingen	19.809	3.853	
- Materiële vaste activa	20	29	
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	-	762	-7.211
Betaald dividend	-	-	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-	-
Mutatie liquide middelen	10.302		1.312
Stand liquide middelen per 1 januari	2.600		1.288
Stand liquide middelen per 31 december	12.902		2.600

1.1. Onderneming

De Vereende N.V. (hierna de Vereende) is een naamloze vennootschap met statutaire zetel te Rijswijk, ingeschreven in de kamer van koophandel onder nummer 33054669.

De Vereende heeft een vergunning voor het uitoefenen van het schadeverzekeringsbedrijf in Nederland.

Tevens treedt de Vereende op als managementbedrijf voor de volgende organisaties:

B.V. Bureau van de Nederlandse Pool voor Verzekering van Atoomrisico's (hierna Atoompool), de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (hierna NHT), DAP Holding N.V. (hierna DAP), Stichting Waarborgfonds Motorverkeer (hierna Waarborgfonds) en Vereniging Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars (hierna Nederlands Bureau).

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.2. Schattingswijziging Technische Voorzieningen

Schadebehandelingskostenvoorziening

Om het reserveringsbeleid te harmoniseren voor alle homogene risicogroepen en in lijn te brengen met de actuariële berekeningen t.b.v. Solvency II is in de schadebehandelingskostenvoorziening nu rekening gehouden met de overheadkosten die toegerekend moeten worden aan het schadebehandelingsproces. Het effect van deze wijziging heeft in dit boekjaar geleid tot een verhoging van de netto schadevoorziening en verlaging van het resultaat voor belasting van € 728.000.

1.3. Continuïteitsveronderstellingen

De jaarrekening is opgesteld, uitgaande van de continuïteit van de organisatie. Hoewel onzeker, zijn wij op dit moment van mening dat de gevolgen van het Covid-19-virus geen materieel effect zullen hebben op onze financiële conditie of liquiditeit.

De directie schat in dat de organisatie voldoende middelen heeft om het bedrijf en de activiteiten in de nabije toekomst voort te zetten.

De directie is niet op de hoogte van materiële onzekerheden die aanleiding zouden kunnen geven tot twijfel over de continuïteit van de onderneming. De jaarrekening is daarom gebaseerd op de aanname dat de organisatie haar bedrijfsactiviteiten zal voortzetten.

Consequenties van Covid-19 voor de Vereende.

In het eerste kwartaal van 2020 werden de nationale economieën wereldwijd getroffen door de pandemie van het corona-virus. Deze ontwrichtende gebeurtenis zal van invloed zijn op de realisatie van onze doelstellingen voor 2020 en de verwachte resultaten van de Vereende in 2020. Voor het uitbrengen van de jaarrekening heeft de directie beoordeeld dat de Vereende in staat is haar activiteiten voort te zetten. De directie is echter van mening dat de uitbraak meer of mindere gevolgen kan hebben voor de financiële verantwoording van 2020, afhankelijk van de trends op de financiële markten, de premievolumes en opgetreden schaden.

1.4. Grondslagen van waardering en bepaling resultaat

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgaande van de continuïteit van de organisatie.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Premie wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden,

waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Kosten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij in de toelichting anders is aangegeven.

De rapporteringsvaluta van de jaarrekening van de Vereende is de euro (€). Alle bedragen luiden in duizenden euro's, tenzij anders aangegeven.

In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kas-stroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

1.5. Gebruik van schattingen en veronderstellingen bij de opstelling van de financiële overzichten

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de Vereende schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de gerapporteerde activa en verplichtingen en de gerapporteerde baten en lasten over de verslagperiode. Het betreft met name het vaststellen van de verzekeringstechnische voorzieningen en het vaststellen van de voorziening op debiteuren. Hierbij worden de situaties beoordeeld, gebaseerd op beschikbare financiële gegevens en informatie. Hoewel deze schattingen met betrekking tot actuele gebeurtenissen en handelingen naar beste weten van het management worden gemaakt, kunnen de feitelijke uitkomsten afwijken van die schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Voor een nadere uiteenzetting van deze waarderingsgrondslagen wordt verwezen naar de betreffende toelichting op de jaarrekening en naar de onderstaande informatie.

1.6. Verzekeringscontracten

Verzekeringscontracten zijn die verzekeringspolissen die een significant verzekeringsrisico dragen. Als een algemene richtlijn merkt de Vereende een verzekeringsrisico aan als significant indien de mogelijkheid bestaat dat zij naar aanleiding van het zich voordoen van een verzekerde gebeurtenis uitkeringen moet doen die aanzienlijk hoger liggen dan de betaalde premie.

1.6.1. Schadeverzekeringen

De schadeverzekeringen die de Vereende afgeeft zijn die verzekeringscontracten die niet in verband met het leven of overlijden van verzekerden een dekking geven. Deze contracten kennen grotendeels een kortere periode waarin gebeurtenissen zijn verzekerd. De schadeverzekeringscontracten van de Vereende zijn in de productgroepen motorrijtuigen (voornamelijk wettelijke aansprakelijkheid), brand, aansprakelijkheid, overige risico's motorrijtuigen en rechtsbijstand onder te verdelen.

Met aansprakelijkheidsverzekeringen voor motorrijtuigen, bedrijven en particulieren en beroeps-aansprakelijkheid verzekeren klanten van de Vereende zich tegen het risico dat zij als gevolg van hun onrechtmatig of nalatig handelen derden schade berokkenen. Met brand- en (casco) motorrijtuigverzekeringen verzekeren onze klanten zich voornamelijk tegen schade aan hun (on)roerende zaken of voor de waarde van (on)roerende zaken die verloren zijn gegaan.

1.6.2. Inkomende herverzekeringen

In het kader van milieu aansprakelijkheidsrisico's treedt de Vereende ten behoeve van een aantal Nederlandse verzekeraars op als herverzekeraar voor de door deze verzekeraars afgesloten verzekeringen.

2 / Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit operationele-, investerings- en beleggings- en financieringsactiviteiten.

Bij de kasstroom uit operationele activiteiten wordt het resultaat na belastingen gecorrigeerd voor baten en lasten die niet hebben geresulteerd in ontvangsten en uitgaven in hetzelfde boekjaar en voor mutaties in voorzieningen en overlopende posten.

In het kader van het kasstroomoverzicht bestaan liquide middelen uit kasgelden en bij banken op rekening-courant beschikbare gelden.

3 / Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.1 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de geschatte economische levensduur. Kosten van ontwikkeling Uitgaven voor ontwikkelingsprojecten worden geactiveerd als onderdeel van de vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat het project commercieel en technisch succesvol zal zijn (dat wil zeggen: als het waarschijnlijk is dat economische voordelen zullen worden behaald) en de kosten betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. Voor de geactiveerde ontwikkelingskosten is een wettelijke reserve onder het eigen vermogen gevormd ter hoogte van het geactiveerde bedrag. De afschrijving van de geactiveerde ontwikkelingskosten vangt aan zodra het project in productie is genomen en vindt plaats over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Periodiek wordt beoordeeld of de immateriële vaste activa een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere waardevermindering wordt direct als last verwerkt in de winst- en verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

3.2. Overige financiële beleggingen

Bij het bepalen van de reële waarde van de beleggingen wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van op de markt waarneembare gegevens. De reële waarden worden ingedeeld naar verschillende niveaus op basis van een reële-waardehiërarchie die als volgt uitgaat van de input die wordt gebruikt voor de waarderingstechnieken:

Niveau 1: genoteerde marktprijzen (niet gecorrigeerd) in actieve markten voor identieke activa.

Niveau 2: input die geen onder niveau 1 vallende genoteerde marktprijzen betreft en die waarneembaar is voor het actief, hetzij rechtstreeks (i.c. in de vorm van prijzen) hetzij indirect (i.c. afgeleid van prijzen).

Niveau 3: input voor het actief die niet is gebaseerd op waarneembare marktgegevens.

De aandelen bestaan uit participaties in beleggingsinstellingen. Voor de participaties in beleggingsinstellingen geldt dat de in deze beleggingsinstellingen opgenomen beleggingen worden gewaardeerd tegen de ultimo boekjaar laatst bekende koers indien deze beleggingen een beursnotering hebben. Indien de beleggingen geen beursnotering kennen vindt waardering plaats op de ultimo boekjaar berekende intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde opgaven van de desbetreffende fund managers. Ongerealiseerde herwaarderingsreserves worden opgenomen in de herwaarderingsreserve, tenzij sprake is van een waardering onder de kostprijs. Dit wordt voor elk fonds afzonderlijk bepaald. Bij verkoop wordt het gerealiseerde resultaat, zijnde het verschil tussen de opbrengstwaarde en de kostprijs, van de herwaarderingsreserve overgeboekt naar het resultaat. Deze waardering valt onder niveau 2.

Waardepapieren met een vaste of van de rentestand afhankelijke rente worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Het verschil tussen de marktwaarde en de historische kostprijs, de ongerealiseerde herwaardering, wordt opgenomen in de herwaarderingsreserve, tenzij sprake is van een waardering onder de historische kostprijs. Bij verkoop wordt het gerealiseerde resultaat, zijnde het verschil tussen de opbrengstwaarde en de historische kostprijs, van de herwaarderingsreserve overgeboekt naar het resultaat. Deze waardering valt onder niveau 1.

De deposito's bij kredietinstellingen betreffen alle in de vorm van op deposito uitgezette gelden, gewaardeerd op nominale waarde. Deze waardering valt onder niveau 1.

3.3. Vorderingen uit directe verzekering

De vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde gewaardeerd onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van vorderingen.

3.4. Herverzekeringscontracten

Door de Vereende afgesloten contracten met herverzekeraars uit hoofde waarvan de Vereende wordt gecompenseerd voor schadebetalingen op een of meer door de Vereende uitgegeven verzekeringscontracten, worden aangemerkt als uitgaande herverzekeringscontracten (uitgaande herverzekering). Door de Vereende afgesloten verzekeringscontracten waarbij de contracthouder een andere verzekeraar is, worden aangemerkt als ontvangen herverzekeringscontracten (inkomende herverzekering) en verantwoord als een verzekeringscontract.

Herverzekeringspremies, provisies, uitkeringen en schaden zowel als technische voorzieningen voor herverzekeringscontracten worden op dezelfde wijze verantwoord als de directe verzekeringen waarvoor de herverzekeringscontracten zijn afgesloten. Het aandeel van herverzekeraars in de technische voorzieningen vanwege herverzekeringscontracten en de uitkeringen waartoe de Vereende uit hoofde van haar herverzekeringscontracten gerechtigd is, worden opgenomen als activa uit herverzekering (herverzekeringsdeel). Deze activa bestaan uit kortlopende vorderingen op herverzekeraars (gepresenteerd onder de vorderingen) en vorderingen op langere termijn (gepresenteerd onder herverzekeringsdeel in de technische voorzieningen). Deze vorderingen zijn afhankelijk van de verwachte claims en uitkeringen die voortvloeien uit de desbetreffende herverzekerde verzekeringscontracten. De waardering van door en aan herverzekeraars verschuldigde bedragen geschiedt in overeenstemming met de voorwaarden van ieder herverzekeringscontract.

Het aandeel van herverzekeraars in de technische voorziening wordt per individuele claim bepaald, gebaseerd op dezelfde waarderingsgrondslagen als gehanteerd worden voor de bruto voorziening voor nog te betalen schaden. Met kredietrisico wordt geen rekening gehouden.

Verplichtingen uit herverzekering betreffen voornamelijk te betalen premies voor herverzekeringscontracten. Deze premies worden als last opgenomen over de periode waarin zij verschuldigd zijn. De vorderingen uit hoofde van herverzekeringscontracten worden op balansdatum beoordeeld op eventuele bijzondere waardeverminderingen.

3.5. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de geschatte economische levensduur. Periodiek wordt beoordeeld of de materiële vaste activa een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonderwaardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

3.6. Liquide Middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken worden opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.7. Overlopende activa

Vorderingen worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Voorziening wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.8. Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigen vermogensinstrumenten worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering van het eigen vermogen gebracht als onderdeel van de bestemming van het resultaat.

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als een financiële verplichting, worden gepresenteerd onder schulden. Rente, dividend, baten en lasten met betrekking tot deze financiële instrumenten worden in de winst- en verliesrekening verantwoord als kosten of opbrengsten.

3.9. Technische voorzieningen

3.9.1. Voor niet-verdiende premies

Schadeverzekering

De voorziening voor niet-verdiende premies is berekend naar evenredigheid van de nog niet verstreken risicoterminen. De voorziening is gelijk aan de niet-verdiende bruto premies onder aftrek van vooruitbetaalde herverzekeringspremies (herverzekeringsdeel). De acquisitiekosten worden naar rato op de bruto premie in mindering gebracht.

Inkomende herverzekering

Voor de inkomende herverzekeringscontracten wordt geen rekening gehouden met de nog niet verstreken risicoterminen. De door cedenten opgegeven geboekte netto premie over het boekjaar wordt als opbrengst in het boekjaar verantwoord.

3.9.2. Voor te betalen schaden

Schadeverzekering

Voorzieningen voor te betalen schaden betreffen de geaccumuleerde schattingen van de uiteindelijke schaden en omvatten een voorziening voor reeds voorgevallen, maar nog niet gemelde schaden. De voorzieningen geven de schatting weer van de toekomstige uitkeringen en schadebehandelingskosten voor gemelde en nog niet gemelde schadeclaims met betrekking tot verzekerde gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan. Verwachte subrogatie wordt afzonderlijk op de balans onder de vorderingen uit directe verzekering opgenomen.

De voorziening voor te betalen schaden is bestemd voor de per balansdatum nog niet afgewikkelde schaden van het boekjaar en de voorgaande jaren. De vaststelling geschiedt stelselmatig post voor post, dan wel op basis van statistische gegevens, rekening houdende met nog niet gemelde schadegevallen. Bij de bepaling van de voorziening is tevens rekening gehouden met nog te maken schadebehandelingskosten. De schadevoorziening voor de beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen voor tussenpersonen en makelaars onroerende zaken wordt voor de schadelast binnen het eigen behoud actuariel bepaald. Op basis van historische uitkerings- en schadelastpatronen wordt een verwachtingswaarde berekend, deze wordt verhoogd met een risicomarge in verband met inherente onzekerheid rondom de schatting van toekomstige uitkeringen (risicomarge). Voor schaden die het eigen behoud te boven gaan wordt op post voor postbasis een aanvullende voorziening getroffen. Bovenop deze voorzieningen is een voorziening voor toekomstige schadebehandelingskosten gevormd.

Het vaststellen van een voorziening gaat gepaard met

onzekerheden, waarbij onderbouwde schattingen en beoordelingen moeten worden gemaakt. De schadevoorzieningen worden, conform hetgeen gebruikelijk is in de branche, niet contant gemaakt. Wijzigingen in schattingen worden in het resultaat opgenomen in de periode waarin de schattingen zijn aangepast. Verplichtingen voor niet-betaalde schaden worden in het geval van individuele gevallen die zijn gemeld, geschat aan de hand van de schadevaststelling. In het geval van reeds voorgevallen maar nog niet gemelde schaden, worden de verplichtingen geschat op basis van statistische analyses. Statistische analyses worden ook gebruikt om de uiteindelijk verwachte kosten te schatten van complexere claims die door zowel in- als externe factoren (zoals schadebehandelingsprocedures, inflatie, veranderingen in wet- en regelgeving, gerechtelijke uitspraken, historie en trends) kunnen worden beïnvloed. Om de onzekerheid en volatiliteit uit deze analyses op te vangen, is een actuariële inschatting gemaakt van een risicomarge. Deze wordt berekend volgens de Cost of Capital methode voor het deel van het kapitaal dat benodigd is voor de schadevoorzieningen. Uitkeringen worden als last opgenomen wanneer ze worden gedaan.

Inkomende herverzekering

De aangehouden voorzieningen voor te betalen schaden voor milieuschadeverzekeringen worden vastgesteld aan de hand van opgaven van cedenten. Deze voorzieningen worden verhoogd op basis van statistische gegevens, rekening houdende met nog niet gemelde schadegevallen. De voorzieningen worden niet contant gemaakt. Een voorziening voor schadebehandelingskosten wordt niet getroffen omdat de schadebehandeling door en voor rekening van de cedenten plaatsvindt.

3.10. Overige voorzieningen

3.10.1. Pensioenverplichtingen

De pensioentoezeggingen zijn gebaseerd op een geïndexeerd middelloonregeling en toegezegd pensioen. De pensioenregeling is in een garantiecontract ondergebracht bij AEGON (verzekeraar) en loopt over de periode 1 januari 2015 tot en met 31 december 2019. Deze pensioenregeling is per 31 december 2019 voor pensioenopbouw premievrij gemaakt. Toegekende pensioenaanspraken worden door middel van jaarlijkse premiebetaling afgefinancierd. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, is hiervoor een verplichting opgenomen.

Jaarlijks wordt door de verzekeraar de overrente over de premiereserve vastgesteld. De overrente wordt bepaald aan de hand van een rendement op een fictieve portefeuille van beleggingen in vastrentende waarden. Het contract met de verzekeraar biedt ook de mogelijkheid om voor ten hoogste 20% van de premiereserve te beleggen in beleggingsfondsen. Het rendement op de beleggingen in fondsen wordt toegevoegd c.q. onttrokken (indien negatief) aan de overrente. Indien een negatief rendement op het in zakelijke waarden (beleggingsfondsen) belegde deel van de premiereserve tot gevolg heeft dat de overrente in enig jaar negatief is, wordt deze negatieve overrente, gedurende de contractduur, in volgende jaren gecompenseerd met eventueel dan gerealiseerde positieve overrente. De jaarlijks beschikbare overrente wordt toegevoegd aan een bij de verzekeraar aangehouden depot. Dit depot kan uitsluitend worden aangewend ter financiering van de herziening (waaronder indexering) van de verzekerde pensioenen. Jaarlijkse indexering van de pensioenen vindt slechts plaats voor zover hiervoor voldoende middelen in het depot aanwezig zijn. Indien het depot onvoldoende middelen bevat wordt jaarlijks door de directie een besluit genomen of en in welke mate indexatie van de opgebouwde rechten plaatsvindt.

Op basis van het pensioencontract met de verzekeraar, dient er voor uit dit contract voortkomende verplichtingen betreffende rentegarantiepremies conform RJ271 een voorziening te worden gevormd. De belangrijkste reden dat er een voorziening getroffen moet worden is, dat het een toezegging betreft aan het personeel voor reeds verrichte werkzaamheden, waartegenover voor de werkgever geen opbrengsten meer staan per de datum dat de pensioenregeling premievrij is gemaakt. In de uitvoerings- overeenkomst is afgesproken dat, zolang de pensioenverplichtingen in beheer zijn bij verzekeraar er aan deze verzekeraar over de waarde deze pensioenverplichtingen per toekomstig boekjaar een vergoeding zal moeten worden betaald, ter gedeeltelijke dekking van het risico welke verzekeraar loopt inzake de rentegaranties het depot. De toekomstige rentegarantieverplichtingen worden gebaseerd op de Voorziening Verzekeringsverplichting Pensioen (VVP) per einde boekjaar waarbij op basis van een sterftetabel het deelnemersbestand wordt uitontwikkeld. De mutatie van de voorziening voor rentegarantieverplichtingen in het boekjaar wordt verwerkt in de Winst- en Verliesrekening. De voorziening voor rentegarantieverplichtingen wordt berekend conform de volgende methodiek:

/ De voorziening voor rentegarantieverplichtingen wordt berekend over de waarde per einde boekjaar van het bij de externe verzekeraar aangehouden VVP voor de garantieverplichting van 1,53%.

/ De VVP ultimo boekjaar wordt als volgt bepaald: op basis van het deelnemersbestand van ultimo 2019 wordt op basis van een best-estimate sterftetabel het deelnemersbestand uitontwikkeld voor toekomstige jaren. Op basis van dit bestand wordt steeds ultimo per jaar de VVP vastgesteld.

De VVP is vastgesteld op basis van de tariefgrondslagen zoals die zijn beschreven in het contract met verzekeraar (sterftetabel uit de Pensioentafel 2010).

Vervolgens is de verplichting voor rentegarantieverplichtingen (te betalen aan het einde van elk jaar in de toekomst) 1,53% van de opgebouwde rechten totdat de verplichtingen behorende bij de genoemde periode op nul staan. De pensioenvoorziening is gelijk aan de contant gemaakte kasstromen naar ultimo 2019 op basis van vastgestelde disconteringsvoet.

/ De gehanteerde sterftetabel is: de Pensioentafel 2010, gebaseerd op sterftekansen voor mannen in het jaar 2033 en voor vrouwen in het jaar 2036.

/ De discontering vindt plaats op basis van Markit Iboxx € Corporates AA 10+-marktrente. Deze marktrente is gebaseerd op rendementen voor hoge-kwaliteits bedrijfsobligaties. Deze bedraagt ultimo 2019 1,2%.

3.10.2. Belastingverplichtingen

Voor tijdelijke verschillen tussen de fiscale boekwaarde van activa en verplichtingen en de boekwaarde volgens deze jaarrekening worden latente belastingvorderingen en –verplichtingen gevormd. Hierbij wordt uitgegaan van de belastingtarieven die gelden per balansdatum. De latente belastingen worden gewaardeerd op nominale waarde.

De belangrijkste tijdelijke verschillen vloeien voort uit de herwaardering van beleggingen en fiscale faciliteiten (egalisatiereserve) en waardering van de ontwikkelingskosten. De over de winst verschuldigde belasting wordt opgenomen in de periode waarin de winsten ontstaan, gebaseerd op de geldende fiscale wetgeving. Latente belastingen met betrekking tot de herwaardering van beleggingen, waarvan waardeveranderingen direct ten laste of ten gunste van het eigen vermogen worden gebracht, worden ook ten gunste of

ten laste van het eigen vermogen gebracht en worden hierna samen met de uitgestelde waardeveranderingen opgenomen in de winst- en verliesrekening.

3.11. Depots van herverzekeraars

Depots van herverzekeraars hebben betrekking op met poolmaatschappijen af te rekenen verplichtingen met een looptijd langer dan één jaar. Aan een deel van de depots wordt een rentevergoeding verstrekt, gebaseerd op het door de Vereende gemaakte rendement op deze gelden.

3.12. Schulden uit directe verzekering

Schulden uit directe verzekering hebben betrekking op nog aan tussenpersonen uit te keren provisies en premies.

3.13. Schulden uit herverzekering

Schulden uit herverzekering hebben betrekking op nog aan herverzekeraars verschuldigde premies uit hoofde van de herverzekeringscontracten. Zie ook onderdeel 3.4 van deze toelichting.

3.14. Overige schulden en overlopende passiva

De overige schulden en overlopende passiva betreffen voornamelijk waarborgsommen van polishouders alsmede door verzekerden vooruitbetaalde verzekeringspremies. Bij het afsluiten van een motorrijtuigverzekering dient de verzekeringnemer een vast bedrag als waarborg te storten. Deze waarborgsom wordt gebruikt indien een polis wegens wanbetaling wordt geroeyeerd. In dat geval wordt de waarborgsom verrekend met de nog verschuldigde premie. Bij een reguliere beëindiging van de polis wordt de waarborgsom in zijn geheel gerestitueerd. Over de waarborgsom wordt geen rente vergoed.

4 / Grondslagen voor het bepalen van het resultaat

4.1. Verdiende premies eigen rekening

De bruto premie wordt als opbrengst geboekt op het moment dat deze in rekening wordt gebracht. De voorziening voor niet-verdiende premies geeft het deel van de geboekte premies weer dat betrekking heeft op de niet verstreken risicotermijnen. Deze voorziening voor niet-verdiende premies wordt separaat voor ieder verzekeringscontract bepaald op basis van een dagelijkse pro- rata methode. Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord als een last in overeenstemming met de vorm van herverzekerings-

dekkingen die zijn ontvangen. Het deel van de uitgaande herverzekeringspremies dat behoort bij de niet-verdiende premie, wordt opgenomen als een vooruitbetaling.

Polis- en administratiekosten die aan verzekerden in rekening zijn gebracht worden als opbrengst geboekt.

De opbrengsten uit inkomende herverzekering met betrekking tot de milieuschadeverzekeringen worden verantwoord aan de hand van de opgaven door cedenten en een voorschot op de voor het boekjaar verwachte premie. Met een voorziening voor niet-verdiende premies wordt geen rekening gehouden.

4.2. Toegerekende opbrengst uit beleggingen

De toegerekende opbrengst uit beleggingen heeft betrekking op het gedeelte van de opbrengsten uit beleggingen dat wordt toegerekend aan het resultaat technische rekening schadeverzekering in verband met de liquiditeiten en beleggingen die als dekking voor de technische voorzieningen worden aangehouden. De toerekening vindt plaats op basis van de verhouding tussen het gemiddelde van de technische voorzieningen en het balanstotaal per primo en ultimo van het boekjaar.

4.3. Overige technische baten eigen rekening

De overige technische baten eigen rekening hebben betrekking op ontvangen vergoedingen en commissies voor beheers- en personeelskosten in het kader van het beheren van de verzekeringspool voor de beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen van assurantietussenpersonen en makelaars in onroerend goed (BAVAM) en de Nederlandse Milieupool II. De opbrengsten worden verantwoord in dezelfde periode als ook de doorbelaste kosten als last worden verantwoord.

4.4 Schaden eigen rekening

De schaden eigen rekening betreft de uitkeringen voor geleden schaden en de kosten van derden voor het vaststellen van de schaden, ontvangen herverzekeringsuitkeringen alsmede de mutatie in de technische voorziening voor te betalen schaden.

4.5. Bedrijfskosten

4.5.1 Acquisitiekosten

De acquisitiekosten zijn de vergoedingen die aan assurantietussenpersonen worden verstrekt voor het opnemen van posten in de portefeuille. De acquisitiekosten worden aan de kosten toegerekend naar evenredigheid van de

verstrekten termijn van de afgegeven dekking. In de voorziening voor niet-verdiende premies zijn op de niet-verdiende bruto premie de acquisitiekosten in mindering gebracht. De mutatie op de in de voorziening niet-verdiende premie opgenomen acquisitiekosten wordt in de resultatenrekening verantwoord als “wijziging overlopende acquisitiekosten”.

4.5.2. Beheers- en personeelskosten

Hieronder worden de personeels-, kantoor-, huisvesting-, automatiserings- en andere bedrijfskosten verantwoord voor zover deze kosten zijn te relateren aan de verzekerings-technische activiteiten van de Vereende. Onder de personeelskosten vallen onder andere salarissen, sociale lasten en pensioenlasten. De kosten voor de behandeling van schaden worden niet toegerekend aan de schadelast eigen rekening maar blijven onderdeel van de beheers- en personeelskosten.

4.5.3. Provisie en winstdeling ontvangen van herverzekeraars

Betreft de van herverzekeraars ontvangen commissie in het kader van de afgesloten herverzekeringscontracten.

4.6. Baten uit managementcontracten

De baten uit managementcontracten hebben betrekking op ontvangen vergoedingen voor beheers- en personeelskosten in het kader van het managen van het Waarborgfonds, het NBM, de Atoompool en de NHT en de run-off van de DAP. Conform de overeenkomsten worden de werkelijk gemaakte kosten door de Vereende doorbelast zonder risico- of winstopslag. De opbrengsten worden verantwoord in dezelfde periode als ook de doorbelaste kosten als last worden verantwoord

4.7. Lasten uit managementcontracten

Hieronder worden de personeels-, kantoor-, huisvesting-, automatiserings- en andere bedrijfskosten verantwoord voor zover deze kosten zijn te relateren aan de management-activiteiten van de Vereende. Onder de personeelskosten vallen onder andere salarissen, sociale lasten en pensioenlasten.

4.8. Opbrengsten, lasten en niet gerealiseerde resultaten uit beleggingen

Het resultaat uit beleggingen bestaat uit rente, dividend, herwaarderingen en de kosten in verband met het aanhouden van de beleggingen en de uitgevoerde transacties.

4.9. Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het

resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

5 / Risicobeheer

5. Risicoprofiel

De Vereende is door de verzekeringsbranche opgericht voor het verzekeren c.q. managen van bijzondere risico's. Om de financiële risico's voor de Vereende beheersbaar te maken zijn de verzekeringstechnische risico's voor een belangrijk deel door middel van herverzekeringscontracten afgedekt. Herverzekering vindt plaats zowel bij professionele herverzekeraars als bij (pools van) Nederlandse verzekeraars.

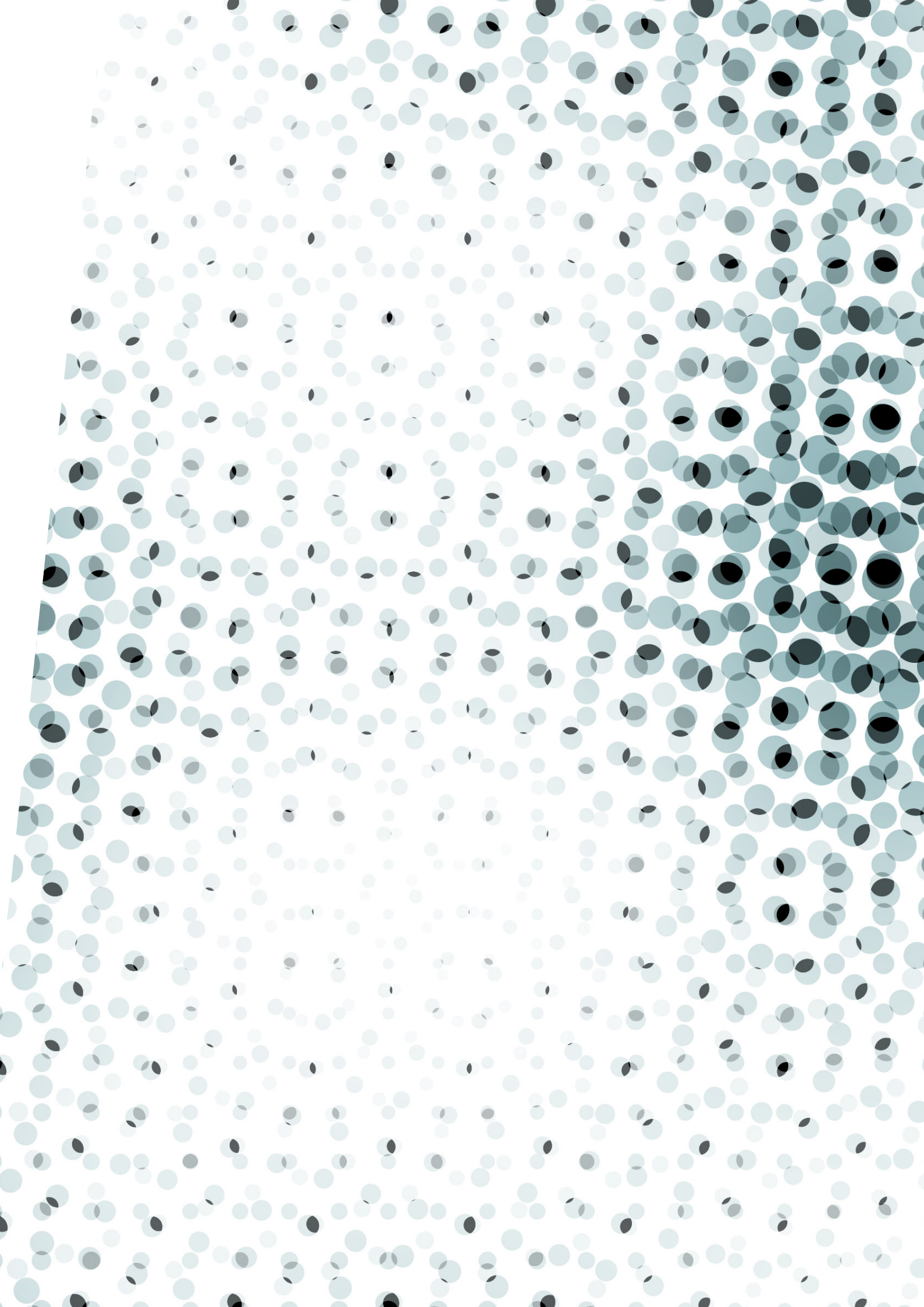
Daarnaast voert de Vereende het management over het Waarborgfonds, het Nederlands Bureau, de Atoompool en NHT. In het kader van de managementovereenkomsten is afgesproken dat de Vereende de werkelijk gemaakte kosten ten behoeve van deze organisaties doorbelast zonder risico- of winstopslag. In de overeenkomsten met het Waarborgfonds en het Nederlands Bureau zijn (financiële) afspraken gemaakt ter compensatie van het risico voor de Vereende bij beëindiging van de managementovereenkomsten.

6 / Verzekeringsrisico

6.1. Samenstelling verzekeringsportefeuille

branche Motorrijtuigen wordt dekking geboden aan verzekerden die naar aard van het risico veelal niet door andere verzekeraars worden geaccepteerd. Binnen de branche Aansprakelijkheid wordt specifiek dekking geboden aan assurantietussenpersonen en makelaars in onroerend goed ten aanzien van hun beroepsaansprakelijkheid.

Deze beroepsaansprakelijkheidsverzekering houdt een risico van concentratieschade in op het moment dat één of meer handelingen, die universeel binnen deze groep worden uitgevoerd, als onrechtmatig worden beschouwd.



6.2 Ontwikkeling Netto Schadeverloop 2017 tot en met 2019 (Na herverzekering)

	Technische voorzieningen voor te betalen schaden per 1 januari	Betalingen	Technische voorzieningen voor te betalen schaden per 31 december	Per saldo vrijval/ toevoegingen
2019				
Schadejaren:				
2015 en eerder	6.634	1.592	5.108	-66
2016	6.050	975	4.938	137
2017	7.388	1.506	5.524	358
2018	9.698	3.162	7.726	-1.190
Totaal t/m 2018	29.770	7.235	23.296	-761
2019		2.362	7.982	
Totaal Netto		9.597	31.278	
Schadebehandelingskosten	3.620		3.804	
Voorziening netto	33.390		35.082	
2018				
Schadejaren:				
2014 en eerder	6.482	982	4.157	1.343
2015	3.230	624	2.477	129
2016	7.434	1.255	6.050	129
2017	10.966	3.484	7.388	94
Totaal t/m 2017	28.112	6.345	20.072	1.695
2018		3.766	9.698	
Totaal Netto		10.111	29.770	
Schadebehandelingskosten	3.879		3.620	
Voorziening netto	31.991		33.390	
2016				
Schadejaren:				
2013 en eerder	5.866	1.697	3.545	624
2014	2.806	695	2.937	-826
2015	3.629	1.123	3.230	-724
2016	8.144	2.042	7.434	-1.332
Totaal t/m 2016	20.445	5.557	17.146	-2.258
2017		2.930	10.966	
Totaal Netto		8.487	28.112	
Schadebehandelingskosten	3.748		3.879	
Voorziening netto	24.193		31.991	

Het netto uitloopresultaat verdeeld naar de belangrijkste branches geeft voor deze jaren het volgende beeld:

	2019	2018	2017
Wettelijke aansprakelijkheid Motorrijtuigen	-809	-351	-1.846
Algemene aansprakelijkheid	328	1.770	-229
Overige branches	-280	276	-183
	-761	1.695	-2.258

Het boekjaar 2019 geeft een negatief uitloopresultaat van 761. Dit resultaat is vooral te herleiden naar een hoger gebleken schadelast voor letselschaden binnen motor WA en SVI. De voorzieningen op een aantal grote schaden bij BAVAM konden vrijvallen en zorgen voor een gunstig uitloopresultaat onder Algemene aansprakelijkheid. De portefeuille van de Vereende kent producten met een grote volatiliteit. Het beleid is erop gericht om te voorzien in prudente schadereserveringen inclusief een risicomarge, waarmee de kans op negatieve uitloop kan worden beperkt.

Toereikendheidstoets

Op grond van het Besluit prudentiële regels Wft dient jaarlijks een toets te worden uitgevoerd naar de toereikendheid van de balanswaarde van de voorzieningen. De Vereende voert hiervoor een kwalitatieve toets uit per homogene groep, zoals hieronder nader is uitgewerkt.

Samenstelling

Voor de samenstelling van de homogene groepen is gekeken naar het aard van het risico (langlopende claims/kortlopend) en naar de doelgroepen (particulieren/bedrijven). Deze onderverdeling leidt er toe dat per productgroep die gevoerd wordt een kwalitatieve toereikendheidstoets over de aangehouden voorziening premies en voorziening schaden wordt gegeven.

Vaststelling voorzieningen

Voorziening premies

Schadeverzekering

De voorziening voor niet-verdiende premies is berekend naar evenredigheid van de nog niet verstreken risicotermijnen. De voorziening is gelijk aan de niet-verdiende bruto premies. De dotatie risicomarge wordt naar rato op de bruto premie in mindering gebracht.

Inkomende herverzekering

Voor de inkomende herverzekeringscontracten wordt geen rekening gehouden met de nog niet Verstreken risicotermijnen. De door cedenten opgegeven geboekte netto premie over het boekjaar wordt als opbrengst in het boekjaar verantwoord.

Voorziening schade

Schadeverzekering

Voorzieningen voor te betalen schaden betreffen de geaccumuleerde schattingen van de uiteindelijke schaden en omvatten een voorziening voor reeds voorgevallen, maar nog niet gemelde schaden. De voorzieningen geven de schatting weer van de toekomstige uitkeringen en schadebehandelingskosten voor gemelde en nog niet gemelde schadeclaims met betrekking tot verzekerde gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan. Verwachte subrogatie wordt afzonderlijk op de balans onder de vorderingen uit directe verzekering opgenomen.

De voorziening voor te betalen schaden is bestemd voor de per balansdatum nog niet afgewikkelde schaden van het boekjaar en de voorgaande jaren. De vaststelling geschiedt stelselmatig post voor post, dan wel op basis van statistische gegevens, rekening houdende met nog niet gemelde schadegevallen. Bij de bepaling van de voorziening is tevens rekening gehouden met nog te maken schadebehandelingskosten.

De schadevoorziening voor de beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen voor tussenpersonen en makelaars onroerende zaken wordt voor de schadelast actuarieel bepaald. Bovenop deze voorzieningen is een voorziening voor schadebehandeling gevormd.

Het vaststellen van een voorziening gaat gepaard met onzekerheden, waarbij onderbouwde schattingen en beoordelingen moeten worden gemaakt. De schadevoorzieningen worden, conform hetgeen gebruikelijk is in de branche, niet contant gemaakt. Wijzigingen in

schattingen worden in het resultaat opgenomen in de periode waarin de schattingen zijn aangepast. Verplichtingen voor niet-betaalde schaden worden in het geval van individuele gevallen die zijn gemeld, geschat aan de hand van de schadevaststelling. In het geval van reeds voorgevallen maar nog niet gemelde schaden, worden de verplichtingen geschat op basis van statistische analyses. Statistische analyses worden ook gebruikt om de uiteindelijk verwachte kosten te schatten van complexere claims die door zowel in- als externe factoren (zoals schadebehandelingsproceduresinflatie, veranderingen in wet- en regelgeving, gerechtelijke uitspraken, historie en trends) kunnen worden beïnvloed. Uitkeringen worden als last opgenomen wanneer ze worden gedaan.

Inkomende herverzekering

De aangehouden voorzieningen voor te betalen schaden voor milieuschadeverzekeringen worden vastgesteld aan de hand van opgaven van cedenten. De voorzieningen worden niet contant gemaakt. Een voorziening voor schadebehandelingskosten wordt niet getroffen omdat de schadebehandeling door en voor rekening van de cedenten plaatsvindt.

Toetsing

Voorziening Premies

De voorziening voor niet-verdiende premies wordt berekend naar evenredigheid van de nog niet verstreken risicoterminen. Alle polissen kennen een looptijd van maximaal één jaar. De voorziening is kwantitatief getoetst door een beoordeling van de mate waarin de premievoorziening kostendekkend is ten behoeve van de te verwachten schadelast en bijbehorende kosten.

Wij hebben geconcludeerd dat de voorziening toereikend is.

Voorziening Schade

Wij hebben onze voorziening op kwalitatieve en kwantitatieve wijze getoetst. De bepaling van de voorzieningen voor Algemene Aansprakelijkheid en Wettelijke aansprakelijkheid Motor zijn getoetst aan de actuarieel berekende beste

schatting van de aan te houden verplichting. De voorzieningen voor de andere branches zijn beperkter van omvang en zijn alleen kwalitatief getoetst. Op basis van deze toetsingen zijn wij van mening dat de opgenomen voorzieningen toereikend zijn.

6.3 Frauderisico's

Onrechtmatig claimedrag van polishouders heeft betrekking op het risico dat polishouders onterecht een schade claimen, of de omvang van een schade overdrijven. Door de diverse afdelingen waaronder Acceptatie en Schadebehandeling wordt gelet op indicatoren in aanvraagformulieren c.q. schademeldingen die op mogelijke fraude kunnen duiden. De behandeling van deze dossiers wordt vervolgens overgedragen aan de afzonderlijke afdeling Speciale Zaken.

6.4 Herverzekering

Het eigen behoud is afgestemd op de omvang van het vermogen van de Vereende en de gewenste risicotolerantie.

		2017	2018	2019
Dekking				
Motor WA en casco	per risico	400	400	400
Beroepsaansprakelijkheid	per risico	400	150	150
Milieuschadeverzekering	per risico	350	350	350
Particuliere aansprakelijkheid	per risico	400	400	400
Bedrijfsaansprakelijkheid	per risico	500	500	500
Brand	per risico	350	350	350

De risico's uit de beroepsaansprakelijkheidsverzekering zijn tot en met 2006 voor 100% afgedekt door een pool van Nederlandse verzekeraars, waarbij door de pool de schaden boven 750 zijn herverzekerd bij een grote buitenlandse herverzekeraar. Ultimo 2006 is deze pool beëindigd. De Vereende heeft de premies en risico's in 2019 voor 70% (2018: 70%) gecedeerd aan een aantal Nederlandse verzekeraars. Voor individuele schaden boven het eigen aandeel van 150 zijn herverzekeringsovereenkomsten afgesloten met professionele herverzekeraars.

De risico's van milieuschadenverzekering zijn via inkomende herverzekeringscontracten overgenomen van een aantal Nederlandse verzekeraars. Deze risico's worden vervolgens gecedeerd aan een pool van Nederlandse verzekeraars en professionele herverzekeraars. In 2019 waren de risico's voor 86% gecedeerd (2018: 86%).

De professionele herverzekeraars die participeren in het herverzekeringsprogramma voor de door de Vereende afgegeven dekkingen worden geselecteerd op basis van financiële sterkte en continuïteit, gezien het lange termijnkarakter van de schadeafwikkeling.

Het risico van terrorisme is herverzekerd bij de NHT.

7 / Marktrisico

Het marktrisico voor de Vereende ontstaat doordat bij veranderingen in de financiële markten de waardeveranderingen van de beleggingen (aandelen, vastrentend) niet gelijk loopt met die van de verplichtingen.

7.1 Renterisico

De renterisico's voor de Vereende zijn beperkt. De technische voorzieningen worden niet contant gemaakt en in de schuldenposities zijn, uitgezonderd in depot gestorte gelden door NMP-poolmaatschappijen en herverzekeraars, geen schulden opgenomen waarvoor rentevergoedingen worden verstrekt. Het renterisico komt tot uiting in mutaties in de resultatenrekening indien door wijzigingen in de marktrente de marktwaarde van de vastrentende activa onder de aanschafwaarde komt te liggen.

	2019	2018
Marktwaarde	43.166	38.092
Aanschafwaarde	44.740	39.741

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duratie. De duratie van de beleggingen in vastrentende waarden ligt op 2,39 (2018: 1,69).

7.2 Kasstroomrisico

Het kasstroomrisico is het risico dat toekomstige kasstromen verbonden aan een monetair financieel instrument zullen fluctueren in omvang. Indien bijvoorbeeld sprake is van een financieel instrument met een variabele rente, dan resulteren dergelijke fluctuaties in een verandering van de effectieve interestvoet van het financiële instrument, veelal zonder een overeenkomstige verandering in de bijbehorende reële waarde.

Op de balans van de Vereende ontbreken deze financiële instrumenten.

7.3 Prijsrisico

De aandelenbeleggingen van de Vereende hebben ultimo 2019 een waarde van € 6 miljoen (2018 : € 4,7 miljoen). De aandelenbeleggingen bestaan uit beleggingen in beleggingsfondsen.

	2019	2018
Mondiaal aandelenfonds	74%	73%
Hoog dividendfonds	26%	27%
	100%	100%

7.4 Liquiditeitsrisico

Door de Vereende worden voor het opvangen van volatiliteit in schade-uitkeringen liquiditeiten in de vorm van korte termijn deposito's aangehouden. Jaarlijks zijn de ontvangen premies afdoende voor het opvangen van de in dat jaar te betalen schaden en bedrijfskosten. De duratie van de beleggingen wordt periodiek getoetst en afgestemd met de gemiddelde looptijd van de verzekeringsverplichtingen.

8 / Kredietrisico

De Vereende kent verschillende verschijningsvormen van kredietrisico. Het kredietrisico in de beleggingsportefeuille en vorderingen op herverzekeraars zijn hiervan de belangrijkste.

8.1 Kredietrisico binnen de beleggingsportefeuille

Hetkredietrisicobinnende vastrentendebeleggingsportefeuille van de Vereende is het risico dat een emittent van een obligatie of een debiteur van een onderhandse lening niet meer aan zijn verplichtingen kan voldoen. De strategische omvang van de diverse kredietwaardigheidscategorieën binnen de vastrentende portefeuille is vastgelegd in mandaten voor de vermogensbeheerder.

Periodiek wordt gecontroleerd en gerapporteerd of de vermogensbeheerder zich aan de mandaten heeft gehouden.

De portefeuille in vastrentende waarden betreft beleggingen in (staats)leningen aan, door de markt als kredietwaardig beschouwde, landen, met een minimale rating van AA (volgens Standards & Poor's). De landen waarin wordt belegd zijn Nederland, Duitsland, Frankrijk, Finland en Oostenrijk.

Het kredietrisico binnen de categorie aandelen wordt ondervangen door de keuze voor beleggingsfondsen waarmee de beleggingen over een groot aantal partijen wordt gespreid en waarbij individuele belangen per partij onder de 2% blijven.

De deposito's zijn ondergebracht bij Nederlandse banken met een rating van minimaal A volgens Standard & Poor's.

8.2 Kredietrisico vorderingen op herverzekeraars

De Vereende maakt in ruime mate gebruik van herverzekeraars

teneinde de financiële gevolgen van geaccepteerde verzekeringstechnische risico's voor de Vereende beheersbaar te houden. Bij herverzekering wordt gebruik gemaakt van pools van Nederlandse verzekeraars (BAVAM-pool en Milieupool) en van professionele herverzekeraars. Ten aanzien van de professionele herverzekeraars maakt de Vereende gebruik van een vaste groep gerenommeerde herverzekeraars met een minimale rating van A-, volgens Standard & Poor's.

De Nederlandse verzekeraars die in de pools vertegenwoordigd zijn staan allen onder toezicht van De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten. Door de directie is het kredietrisico van deze verzekeraars beoordeeld en geconcludeerd dat een voorziening voor oninbaarheid niet getroffen behoeft te worden.

De posities in vorderingen en schulden aan herverzekeraars kan als volgt over beide groepen worden verdeeld:

	2019			2018		
	Pools	Professionele herverzekeraars	Totaal	Pools	Professionele herverzekeraars	Totaal
Vorderingen uit herverzekering	49	24	73	441	9	450
Technische voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's	10	1.466	1.476	17	416	433
Technische voorziening voor te betalen schaden	5.633	20.606	26.239	3.309	19.556	22.865
Depots van herverzekeraars	-598	-	-598	-1.284	-15	-1.299
Schulden uit herverzekering	-896	-4.132	-5.028	-	-2.016	-2.016
	4.198	17.964	22.162	2.483	17.950	20.433

9 / Solvabiliteit

Met ingang van 2016 wordt de solvabiliteitseis vastgesteld op basis van de Solvency II wetgeving. De Vereende past hiervoor de standaardformule toe. Op basis van het standaardformule bedraagt de vereiste solvabiliteit € 15,2 miljoen. (31-12-2018: € 14,8 miljoen). Het aanwezige vermogen op basis van de Solvency II waarderingsregels bedraagt € 23,1 miljoen. (31-12-2018: 21,3 miljoen.) Het verschil tussen het vermogen zoals opgenomen in deze jaarrekening en het vermogen op basis van de Solvency II waardering wordt veroorzaakt

doordat voor Solvency II andere waarderingsmethoden zijn voorgeschreven voor met name de technische voorzieningen. De solvabiliteitsratio komt hiermee op 151% (31-12-2018: 145%). Als gevolg van een materieel afwijkend risicoprofiel op het gebied van de verzekeringstechnische risico's hanteert de Vereende een interne solvabiliteitseis van minimaal 150% van de SCR.

/ Toelichting op de balans

10 / Immateriële vaste activa

10.1 Ontwikkelingskosten software

	2019
Stand per 1 januari	-
Investeringskosten	2.215
Afschrijvingen	-221
Bijzondere waardeverminderingen	-
Stand per 31 december	1.994
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	2.215
Cumulatieve afschrijvingen	-221
Stand per 31 december	1.994
Afschrijvingstermijn in jaren (economische levensduur)	5

De investeringen in de immateriële vaste activa betreffen de ontwikkelingskosten van het back- en frontoffice assuratiesoftware die in juli 2019 in gebruik is genomen. In 2019 werd waarschijnlijk dat er toekomstige voordelen uit deze ontwikkeling verkregen konden worden.

11 / Beleggingen

11.1 Overige financiële beleggingen

	31 december 2018	Aankopen	Verkopen	Herwaarde- deringen	(gerealiseerd) Resultaat	31 december 2019
Aandelen	4.704	-	-	1.290	11	6.005
Waardepapieren met een vaste of van de rentestand afhankelijke rente	38.092	16.668	-10.599	-1.574	579	43.166
Deposito's bij Krediet- instellingen	14.352	-	-9.210	-	-	5.142
Totaal	57.148	16.668	-19.809	-284	590	54.313

De aandelen bestaan uit participaties in beleggingsfondsen. Deze beleggingsfondsen beleggen in aandelen. Zie hoofdstuk 3.2 voor een nadere toelichting. De aanschafwaarde bedraagt 3.645 (2018: 3.634). De historische kostprijs van de waardepapieren met een vaste of van de rentestand afhankelijke rente bedraagt 44.740 (2018: 39.741).

De reële waarden van de overige financiële beleggingen bedragen 57.148 en zijn ingedeeld naar de volgende niveaus:

	31 december 2019	31 december 2018
Niveau 1	48.308	52.444
Niveau 2	6.005	4.704
Niveau 3	-	-
	54.313	57.148

12 / Vorderingen

De resterende looptijd van de vorderingen bedraagt minder dan één jaar.

12.1 Vorderingen uit directe verzekeringen

	31 december 2019	31 december 2018
Verzekeringnemers (incl. regres)	1.342	992
Tussenpersonen	3.923	1.473
	<u>5.265</u>	<u>2.465</u>

De op de vorderingen in mindering gebrachte voorziening voor mogelijke oninbaarheid bedraagt 1.003 (2018: 875). De toename van de vorderingen uit directe verzekeringen vloeit voort uit het gestegen premievolume in 2019.

12.2 Overige vorderingen

	31 december 2019	31 december 2018
Belastingen en sociale premies	893	773
Overig	541	197
	<u>1.434</u>	<u>970</u>

De in de post Belastingen en sociale premies opgenomen vennootschapsbelasting betreft acuut te vorderen belasting.

13 / Overige activa

13.1 Materiële vaste activa

	Verbouwing		Inventaris en Machines		Bedrijfsauto's		Hard- en software		Totaal	Totaal
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Stand per 1 januari	-	84	61	54	233	344	1.009	969	1.303	1.451
Investerings	-	-	39	35	164	-	948	521	1.151	556
Afschrijvingen	-	-84	-24	-28	-84	-82	-522	-480	-630	-674
Desinvesteringen	-	-	-	-	-20	-29	-	-	-20	-29
Stand per 31 december	-	-	76	61	293	233	1.435	1.010	1.804	1.304
Cumulatieve aanschafwaarde	2.479	2.479	959	1.172	561	463	3.249	2.375	7.248	6.489
Cumulatieve afschrijvingen	-2.479	-2.479	-883	-1.111	-268	-230	-1.814	-1.365	-5.444	-5.185
Stand per 31 december	-	-	76	61	293	233	1.435	1.010	1.804	1.304
Afschrijvingstermijn in jaren (economische levensduur)	8-10	8-10	5	5	5	5	2-3	2-3		

13.2 Liquide middelen

Het saldo aan liquide middelen staat ter vrije beschikking van de Vereende. Op de liquide middelen is in 2019 geen rente in rekening gebracht, noch ontvangen.

14 / Overlopende activa

14.1 Lopende rente

De lopende rente betreft de verdiende en te ontvangen (coupon)rente van de waardepapieren met een vaste of van een rentestand afhankelijke rente en depositogelden bij kredietinstellingen

14.2 Overige overlopende activa

	31 december 2019	31 december 2018
Vooruitbetaalde kosten	528	427
Overige	-	6
	528	433

15 / Eigen vermogen

	Gestort en opgevraagd kapitaal	Herwaarderingsreserve	Wettelijke reserves	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal
Stand per 31 december 2017	3.019	1.122	-	20.447	-4.331	20.257
Ongerealiseerde herwaarderingen op beleggingen	-	-319	-	-	-	-319
Resultaatbestemming 2017	-	-	-	-4.331	4.331	-
Resultaat na belastingen 2018	-	-	-	-	1.973	1.973
Stand per 31 december 2018	3.019	803	-	16.116	1.973	21.911
Stand per 31 december 2018	3.019	803	-	16.116	1.973	21.911
Geactiveerde ontwikkelkosten	-	-	2.215	-2.215	-	-
Afschrijving ontwikkelkosten	-	-	-221	221	-	-
Ongerealiseerde herwaarderingen op beleggingen	-	967	-	-	-	967
Resultaatbestemming 2018	-	-	-	1.973	-1.973	-
Resultaat na belastingen 2019	-	-	-	-	694	694
Stand per 31 december 2019	3.019	1.770	1.994	16.095	694	23.572

Gestort en opgevraagd kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 5 miljoen waarbij de waarde per aandeel € 1 bedraagt. Hiervan zijn 3.018.522 aandelen geplaatst en volgestort.

De aandelen staan op naam. Aandeelhouders kunnen slechts verzekeringsondernemingen zijn, toegelaten tot de uitoefening van het verzekeringsbedrijf in Nederland, of ondernemingen waarvan het vermogen grotendeels bestaat uit aandelen in bedoelde verzekeringsondernemingen. Er zijn geen aandelen waaraan bijzondere rechten zijn toegekend.

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van juni 2019 is besloten het resultaat over 2018 toe te voegen aan de Overige Reserves.

Herwaarderingsreserve

De herwaarderingsreserve is gevormd voor de volgende niet-gerealiseerde herwaarderings bij de overige financiële beleggingen, voor wat betreft de participaties in beleggingsfondsen en staatsleningen. Deze reserve staat niet ter vrije beschikking aan de aandeelhouders

Wettelijke reserves

De wettelijke reserves worden aangehouden voor de geactiveerde ontwikkelkosten in software en staan niet ter vrije beschikking aan de aandeelhouders

16 / Technische voorzieningen

16.1 Voor niet-verdiende premies

	31 december 2019			31 december 2018		
	bruto	herverzekering	netto	bruto	herverzekering	netto
Algemene aansprakelijkheid	416	-215	201	406	-205	201
Brand en andere schade aan goederen	355	-40	315	372	-38	334
Aansprakelijkheid motorvoertuigen	3.037	-1.120	1.917	1.704	-180	1.524
Overige motorrijtuigverzekeringen	252	-101	151	104	-10	94
Rechtsbijstand	24	-	24	17	-	17
	4.084	-1.476	2.607	2.603	-433	2.170

De bruto niet-verdiende premie is opgenomen onder aftrek van de aan de niet verdiende premie toe te rekenen acquisitiekosten van 740 (2018 : 545).

	Bruto		Herverzekering	
	2019	2018	2019	2018
Saldo 1 januari	2.603	1.952	-432	-260
Toevoegingen gedurende het jaar	47.169	37.063	-23.003	-12.758
Toegevoegd aan het resultaat	-45.689	-36.412	21.959	12.585
Saldo 31 december	4.084	2.603	-1.476	-433

16.2 Voor te betalen schade

	31 december 2019			31 december 2018		
	bruto	herverzekering	netto	bruto	herverzekering	netto
Algemene aansprakelijkheid	24.312	-13.076	11.236	29.922	-15.258	14.664
Brand en andere schade aan goederen	1.841	-1.421	420	2.661	-1.922	739
Zee, transport en luchtvaart	143	-100	43	141	-28	113
Aansprakelijkheid motorvoertuigen	33.831	-11.506	22.325	22.978	-5.647	17.331
Overige motorrijtuigverzekeringen	1.176	-136	1.040	499	-10	489
Rechtsbijstand	18	-	18	54	-	54
	61.321	-26.239	35.082	56.255	-22.865	33.390

In de bruto voorziening voor te betalen schade is een opslag voor interne schadebehandelingskosten opgenomen van 3.864 (2018: 3.695). Een deel van de interneschadebehandelingskosten komt voor rekening van herverzekeraars. De netto voorziening voor interne schadebehandelingskosten bedraagt 3.804 (2018 : 3.620). De toename van de netto voorziening voor te betalen schade is vooral toe te rekenen aan de stijging binnen de branche

aansprakelijkheid motorvoertuigen. Deze toename is het gevolg van groei van de omvang van de motorportefeuille. Daarnaast heeft de vrijval van met name een aantal grote schade en de daling van het aantal schademeldingen in het BAVAM-product geleid tot de afname van de netto voorziening binnen Algemene aansprakelijkheid

	Bruto		Herverzekering	
	2019	2018	2019	2018
Saldo 1 januari	56.255	52.445	-22.865	-20.452
Uitgekeerde schade, voorgaande periode	-9.543	-8.017	2.308	1.673
Uitgekeerde schade, huidige periode	-3.870	-4.420	1.508	654
Gemelde schade, huidige periode	18.017	20.729	-7.489	-7.524
Toegevoegd aan het resultaat	462	-4.482	299	2.784
Saldo 31 december	61.321	56.255	-26.239	-22.865

17 / Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Pensioenverplichtingen	Belastingverplichtingen	Totaal
Stand per 1 januari 2019	-	256	256
Dotatie	1.261	821	2.082
Onttrekking	-	-102	-102
Vrijval	-	-	-
Saldo 31 december	1.261	975	2.236

17.1 Pensioenverplichting

In de jaarrekening zijn verplichtingen opgenomen uit hoofde van de per balansdatum bestaande, maar nog niet afgefinancierde verplichtingen uit hoofde van de uitvoeringsovereenkomst. Aan deze voorziening liggen actuariële berekeningen ten grondslag, waarbij de belangrijkste zijn:

- / de Pensioentafel 2010, gebaseerd op sterftekosten voor mannen in het jaar 2033 en voor vrouwen in het jaar 2036.
- / Disconteringsvoet 1,2%
- / Rentegarantiepremie: 1,53%

31 december 2019 31 december 2018

Verplichtingen inzake:

Niet afgefinancierde verplichtingen uit premievrij pensioen

1.261	-
1.261	

Een deel van de pensioenvoorziening is voor rekening van de organisaties waarover de Vereende het management voert. In de pensioenvoorziening is daarvoor een bedrag van 1.236 in mindering gebracht.

Op basis van een herziene interpretatie uit een onderzoek naar de inhoud van het pensioencontract met Aegon is gebleken dat er conform RJ 271 een voorziening moet worden getroffen voor toekomstige verplichtingen. De belangrijkste reden dat er een voorziening getroffen moet worden is, dat het een toezegging betreft aan het personeel, voor verplichtingen om de rekenrente te garanderen, waartegenover voor de werkgever geen opbrengsten meer staan.

Dit pensioencontract is afgesloten over de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2019. In deze overeenkomst is afgesproken dat over de voorziening aangehouden door de pensioenverzekeraar een vergoeding dient te worden betaald ter dekking van de gegarandeerde rekenrente.

Per 31 december 2018 is voor de verplichtingen uit de uitvoeringsovereenkomst met de pensioenverzekeraar over de voorziening met betrekking tot opgebouwde aanspraken in de periode januari 2015 tot en met 1 december 2018 geen voorziening gevormd. Het effect op het vermogen is per 31 december 2018 € 804. Het effect op het resultaat na belasting voor het jaar 2019 is € 142.

17.2 Voor belastingen

Latente belasting met betrekking tot:

	31 december 2019	31 december 2018
Herwaardering Beleggingen	590	268
Fiscale egalisatiereserve	-	80
Immateriele vaste activa	498	-
Materiele vaste activa	-112	-91
	<u>976</u>	<u>257</u>

Van de voorzieningen is het gehele bedrag van 976 (2018: 257) als langlopend (langer dan een jaar) aan te merken. Van de niet opgenomen compensabele verliezen ten bedrage van 1.802 is het nog niet waarschijnlijk dat toekomstige fiscale winst beschikbaar komt ter compensatie of dat verrekeningsmogelijkheden worden benut en worden derhalve niet geactiveerd.

18 / Depots van herverzekeraars

Dit betreft schulden aan poolmaatschappijen met een looptijd langer dan een jaar. De schuld aan NMP-poolmaatschappijen en herverzekeraars is rentedragend. De andere depots zijn niet rentedragend.

	31 december 2019	31 december 2018
BAVAM-poolmaatschappijen	155	158
NMP-poolmaatschappijen en herverzekeraars	294	992
DAP-poolmaatschappijen	148	149
	<u>598</u>	<u>1.299</u>

Schulden

De schulden hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de schulden benadert de boekwaarde, gegeven het kortlopende karakter van de schulden.

19 / Overige schulden

	31 december 2019	31 december 2018
Waarborgsommen polishouders	3.256	1.721
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	1.034	740
Overige schulden	265	87
	4.555	2.548

Over de waarborgsommen polishouders is geen rente verschuldigd.

20 / Overlopende passiva

	31 december 2019	31 december 2018
Vooruit ontvangen verzekeringspremies	2.813	867
Handelscrediteuren	963	556
Te betalen personeelskosten	380	406
Overig	864	656
	5.020	2.485

/ Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen

Deelname aan de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V.

Deelname aan de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V.

Met ingang van 1 juli 2003 neemt de Vereende deel in de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT). Door de NHT wordt het risico overgenomen voor terrorismeschaden van de deelnemende verzekeraars. Binnen de NHT is het risico deels verdeeld onder alle deelnemende verzekeringsmaatschappij (1e layer) en het restant bij professionele herverzekeraars en de Nederlandse Staat. Het aandeel in de 1e layer van €200 miljoen waarvoor de Vereende garant staat bedraagt 119.

Meerjarige financiële verplichtingen terzake van huur, leasing, licentie- overeenkomsten en onderhoudscontracten

Ten behoeve van de huisvesting is een huurovereenkomst aangegaan met een looptijd van 5 jaar vanaf 1 mei 2018. Vanaf 1 mei 2019 is een geïndexeerde huursom verschuldigd van 231 per jaar (prijspeil 2019).

Pensioenverplichtingen

Uit hoofde van de pensioenverplichtingen, opgenomen in de Voorzieningen (paragraaf 17.1), heeft de Vereende een langdurige contractuele verplichting inzake rentegarantie met de pensioenverzekeraar Aegon. Deze verplichting heeft mede betrekking op de organisaties waarover de Vereende het management voert. Over de doorbelasting van dergelijke kosten zijn met de betreffende organisaties afspraken gemaakt, onder meer in het kader van de koepelvrijstelling. Op 31 december 2019 bedraagt deze verplichting 1.236. Daarnaast worden door Aegon over de gegarandeerde pensioenvoorziening jaarlijkse beheerskosten in rekening gebracht. De contante waarde van deze verplichting bedraagt 476, waarvan 235 toe te rekenen is aan de activiteiten van de organisaties waarover de Vereende het management voert.

/ Toelichting op de winst- en verliesrekening

21 / Technische rekening schadeverzekering

Technische rekening verdeeld naar schadeverzekering en inkomende herverzekering

	2019			2018		
	bruto	herverzekering	netto	bruto	herverzekering	netto
Geboekte brutopremies	45.628	1.542	47.169	35.756	1.308	37.063
Bruto verdiende premie	43.952	1.542	45.493	34.980	1.308	36.288
Bruto schaden	-18.897	418	-18.479	-15.652	-595	-16.246
Bruto bedrijfskosten	-11.566	12	-11.554	-12.214	-59	-12.273
Saldo herverzekeringsbaten en -lasten	-12.299	-1.707	-14.006	-7.154	-613	-7.767
Toegerekende opbrengst beleggingen	-60	-0	-60	739	3	742
Overige technische baten eigen rekening	-482	56	-426	572	121	693
Technisch resultaat	648	321	969	1.271	165	1.437

Brancheoverzicht 2019

	Algemene aansprakelijkheid	Brand en andere schade aan goederen	Zee, transport en luchtvaart	Aansprakelijkheid motorvoertuigen	Overige motorrijtuigverzekeringen	Rechtsbijstand	Totaal
Geboekte bruto premies	11.043	3.964	-	29.937	1.969	257	47.169
Bruto verdiende premie	11.032	3.980	-	28.432	1.800	249	45.493
Bruto schaden	908	-417	6	-17.805	-1.077	-95	-18.480
Bruto bedrijfskosten	-1.621	-870	-	-8.479	-473	-111	-11.554
Saldo herverzekeringsbaten en -lasten	-8.028	-1.750	72	-3.839	-460	-	-14.005
Toegerekende opbrengst beleggingen	-23	-1	-	-34	-1	-	-59
Overige technische baten eigen rekening	-52	33	-	-385	-19	-3	-426
	2.216	975	78	-2.110	-230	40	969

Brancheoverzicht 2018

	Algemene aansprakelijkheid	Brand en andere schade aan goederen	Zee, transport en luchtvaart	Aansprakelijkheid motorvoertuigen	Overige motorrijtuigverzekeringen	Rechtsbijstand	Totaal
Geboekte bruto premies	11.514	3.532	-	20.701	1.126	191	37.063
Bruto verdiende premie	11.389	3.427	-	20.180	1.104	188	36.288
Bruto schaden	-745	-2.810	-54	-12.362	-154	-120	-16.246
Bruto bedrijfskosten	-1.731	-918	-	-9.064	-467	-92	-12.273
Saldo	-7.447	67	70	-334	-123	-	-7.767
herverzekeringsbaten en -lasten							
Toegerekende opbrengst beleggingen	354	17	3	361	5	1	742
Overige technische baten eigen rekening	78	123	-17	505	3	1	693
	1.898	-94	2	-714	368	-23	1.437

De brancheresultaten zijn nader toegelicht in het bestuursverslag onder Ontwikkelingen 2019.

21.1 Verdiende premies eigen rekening

De brutopremies worden uitsluitend in Nederland gerealiseerd.

21.2 Schaden eigen rekening

De interne schadebehandelingskosten waaronder begrepen de personeelskosten van de schadebehandelaars alsmede de aan de schadebehandeling toe te rekenen beheerskosten worden verantwoord onder de Beheers- en personeelskosten zoals opgenomen onder de Bedrijfskosten.

21.3 Bedrijfskosten

Acquisitiekosten

De kosten voor provisie bedragen 5.900 (2018 : 4.437).

Beheers- en personeelskosten

	2019			2018		
	technisch	niet-technisch	totaal	technisch	niet-technisch	totaal
Salarissen(incl. kstn gedetacheerden)	5.319	4.542	9.860	4.282	3.995	8.278
Sociale lasten	644	610	1.254	512	526	1.038
Pensioenlast	1.752	1.741	3.492	407	437	844
Overige personeelskosten	322	287	609	291	283	574
Totaal personeelskosten	8.037	7.179	15.215	5.492	5.242	10.734
Huisvestingskosten	256	248	504	230	233	463
Kantoorkosten	432	135	567	511	173	684
Automatiseringskosten	1.612	769	2.382	2.883	823	3.706
Afschrijvingen	518	334	852	326	348	675
Algemene kosten	1.468	359	1.827	1.260	179	1.440
	12.323	9.024	21.347	10.704	6.998	17.702

Om een goed inzicht te bieden in de beheers- en personeelskosten van de Vereende die ten laste komen van de verzekeringstechnische activiteiten en de kosten die verband houden met de management-contracten worden deze verdeeld naar kosten ten laste van de technische rekening en kosten ten laste van de niet-technische rekening. De kosten die ten laste van de niet-technische rekening komen betreffen de kosten die gemaakt worden ten behoeve van de activiteiten en het management van het Waarborgfonds, het Nederlands Bureau, Atoompool, NHT en de run-off activiteiten van DAP Holding N.V.

Onder de post Pensioenlast is de dotatie aan de pensioenvoorziening opgenomen voor een bedrag van 1.261

Het aantal werknemers, uitgedrukt in volledige dienstverbanden, bedraagt ultimo 2019: 133 (2018: 125). Alle werknemers zijn in Nederland actief.

	2019	2018
Bestuurders en voormalige bestuurders	541	422
Commissarissen en voormalige commissarissen	18	18
	559	440

De bezoldiging van bestuurders omvat periodiek betaalde beloningen, zoals salarissen, vakantiegeld en sociale lasten, beloningen betaalbaar op termijn, zoals pensioenlasten, uitkeringen bij beëindiging van het dienstverband, transitievergoedingen voor zover betrekking hebbend op de bestuurders, welke ten laste komen van de Vereende en de organisaties waarvoor de Vereende optreedt als bestuurder.

Accountantsshonoraria

Onder de algemene kosten zijn de volgende bedragen aan accountantsshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

	PwC 2019	PwC 2018
Controle van de jaarrekening	140	126
Andere controlewerkzaamheden	14	19
	154	145

De genoemde accountants honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de Vereende zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort.

22 / Niet technische rekening

21.1 Baten uit managementcontracten

Totaal van de doorbelaste kosten per organisatie zijn:

	2019	2018
Stichting Waarborgfonds Motorverkeer	6.061	5.555
Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars	1.142	1.037
Atoompool	302	210
NHT	248	177
DAP Holding N.V.	35	20
	<u>7.788</u>	<u>6.999</u>

De werkelijke door de Vereende ten behoeve van de betreffende organisaties gemaakte kosten worden doorbelast zonder risico- of winstopslag.

22.2 Resultaat beleggingen

Opbrengst uit beleggingen

	2019	2018
Interest beleggingen	-142	767
Opbrengst deelnemingen	-	1.406
Dividend	31	20
Interest overig	-20	-1
	<u>-130</u>	<u>2.191</u>

22.3 Niet gerealiseerd resultaat uit beleggingen

Koersresultaat	75	-821
----------------	----	------

22.4 Beleggingslasten

Kosten effecten	-58	-45
	<u>-58</u>	<u>-45</u>

Resultaat beleggingen	<u>-113</u>	<u>1.325</u>
-----------------------	-------------	--------------

22.5 Toegerekende opbrengsten uit beleggingen

De opbrengsten zijn als volgt in de winst- en verliesrekening verwerkt:

	2019	2018
Toegerekende opbrengst technische rekening	-60	742
Toegerekende opbrengst aan eigen vermogen en overige voorzieningen	-53	583
	<u>-113</u>	<u>1.325</u>

22.6 Belastingen

	2019	2018
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering vóór belastingen	916	2.020
Acute vennootschapsbelasting huidig boekjaar	222	499
Verrekeningen compensabel verlies	-	-452
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	222	47
Effectief belastingdruk	24,2%	2,3%

De over het resultaat van het boekjaar berekende vennootschapsbelasting bedraagt 222. De effectieve belastingdruk bedraagt 24,2% (2018: 2,3%). Het nominale tarief bedraagt 25% voor het belastbare bedrag hoger dan 200 (2018: 25%) en 19% tot 200.

Uit voorzichtigheid is geen actieve latentie aan vennootschapsbelasting voor het nog te verrekenen compensabel verlies (carry forward) opgenomen. Het compensabel verlies is toegenomen naar 1.802 (2018: 1.150) als gevolg van fiscaal verlies in 2019.

De aanslagen tot en met 2017 zijn inmiddels vastgesteld.

/ Overige gegevens

5.1 Resultaatbestemming

Statutaire bepalingen inzake de resultaatbestemming Artikel 31

- 31.1 De directie is bevoegd, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, een deel van de winst te reserveren.
- 31.2 De winst, die na toepassing van lid 1 resteert, staat ter beschikking van de algemene vergadering.
- 31.3 Uitkeringen kunnen slechts plaats hebben tot ten hoogste het uitkeerbare deel van het eigen vermogen.
- 31.4 Uitkering van de winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
- 31.5 De algemene vergadering kan besluiten tot uitkering van interim-dividend mits aan het vereiste van het derde lid is voldaan blijkens een tussentijdse vermogensopstelling overeenkomstig het in de wet bepaalde.
- 31.6 De algemene vergadering kan met inachtneming van het dienaangaande in lid 3 bepaalde besluiten tot uitkeringen op de aandelen

Voorstel tot resultaatbestemming

De directie heeft met instemming van de Raad van Commissarissen besloten om het voorstel aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor te leggen om het resultaat over 2019 toe te voegen aan de overige reserves van de vennootschap. Vooruitlopend op het besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders is dit besluit verwerkt in de jaarrekening.

5.2 Gebeurtenissen na balansdatum

Covid-19 virus

In december 2019 ontstonden de eerste besmettingen door het Covid-19 virus. De besmettingen zijn in 2020 uitgemond in een wereldwijde pandemie. Ook in Nederland heeft dit grote gevolgen, voor de gezondheid en de economie. Van overheidswege zijn maatregelen getroffen om deze pandemie te beheersen. Deze maatregelen betreffen ook maatregelen om zowel individuen als bedrijven die financieel geraakt zijn te

ondersteunen. De Vereende heeft tot op heden geen gebruik hoeven maken van de steunmaatregelen die de overheid heeft afgekondigd. Om de gezondheid van onze medewerkers te waarborgen werken onze medewerkers zoveel mogelijk vanuit huis. De dagelijkse bedrijfsprocessen zijn goed geborgd door middel van de beschikbare IT infrastructuur.

De impact op het resultaat en vermogen van de Vereende ten gevolge van deze pandemie op korte termijn in financiële zin betreffen met name waardevermindering van beleggingen, toename van debiteurenrisico en vermindering van premieomzet. Een deel van de motorrijtuigverzekeringen in onze portefeuille is inmiddels opgeschort. Daarbij verwachten wij in onze motorrijtuigenportefeuille een reductie van de schadelast door het verminderde wegverkeer.

Wij schatten in dat de impact op ons resultaat en vermogen zodanig beperkt zal blijven dat solvabiliteit en liquiditeit niet in gevaar komen. Ondanks de verwachting dat de solvabiliteit opnieuw onder de interne norm van 150% zal uitkomen

bieden interventie maatregelen naar verwachting voldoende compensatie om een kritiek solvabiliteitsniveau te kunnen voorkomen. Interventie maatregelen kunnen kostenreductie, premieaanpassing en herverzekering zijn.

Voor de liquiditeitspositie van de Vereende verwachten wij geen problemen, gezien de hoge mate van liquiditeit in onze balans. Deze verschaft voldoende directe liquiditeit voor het opvangen van de impact op het resultaat en op de debiteurenpositie.

De uiteindelijke impact op het resultaat en vermogen van de Vereende voor de lange termijn ten gevolge van deze pandemie is onzeker en is afhankelijk van een aantal factoren, zoals de duur en omvang die deze disruptieve pandemie op de wereldeconomie, en de Nederlandse economie in het bijzonder, heeft.

Wij blijven de invloed van deze pandemie op onze bedrijfsprestaties, het vermogen, de liquiditeitspositie en de Solvency II kapitaalsvereisten volgen en zullen vanuit onze analyses de nodige beslissingen blijven nemen.

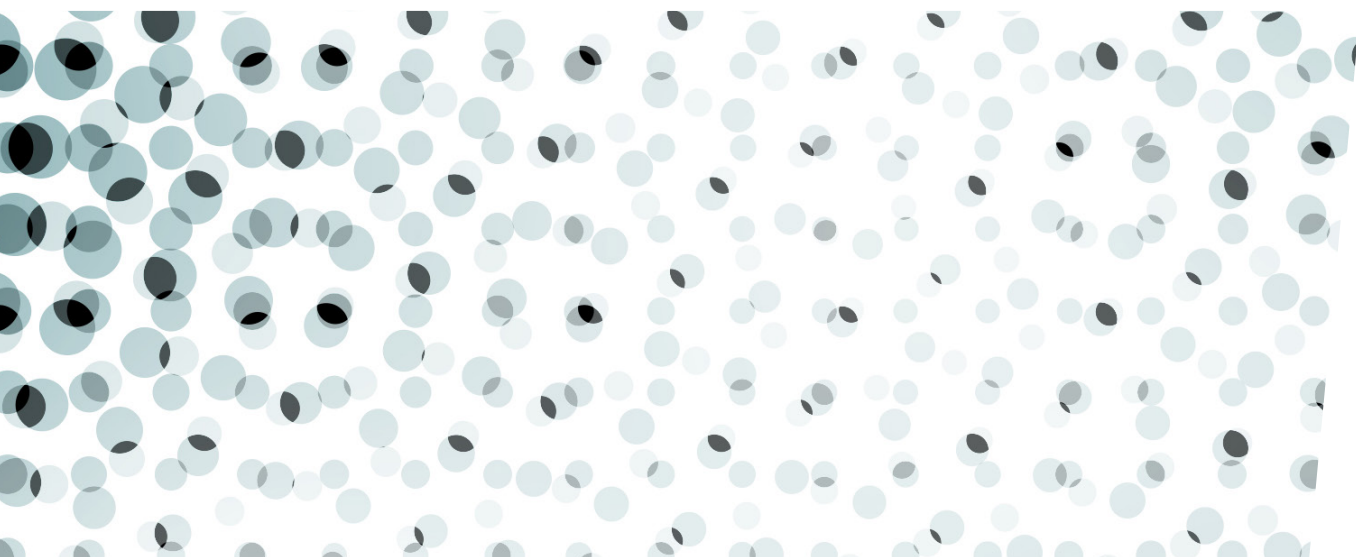
Rijswijk, 16 april 2020

De directie

I.A. Visscher, voorzitter
H.C.J. Ettema

De Raad van Commissarissen

W.H. Steenpoorte
S.H.A. Kernkamp
M.G. Delfos



/ Verklaring over de jaarrekening 2019

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de Vereende N.V. ('de vennootschap') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de vennootschap op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019 van de Vereende N.V. te Rijswijk gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2019;
- de winst-en-verliesrekening over 2019; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van de Vereende N.V. zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

/ Onze controle-aanpak

Samenvatting en context

De Vereende N.V. is een verzekeraar. We hebben in het bijzonder aandacht besteed aan de gebieden die gerelateerd zijn aan de specifieke bedrijfsactiviteiten van de vennootschap.

Als onderdeel van het ontwerpen van onze controleaanpak hebben wij de materialiteit bepaald en het risico van materiële afwijkingen in de jaarrekening geïdentificeerd en ingeschat. Wij besteden bijzondere aandacht aan die gebieden waar de directie belangrijke schattingen heeft gemaakt, bijvoorbeeld bij significante schattingen waarbij veronderstellingen over toekomstige gebeurtenissen worden gemaakt die inherent onzeker zijn. In paragraaf 1.4 van de jaarrekening heeft de vennootschap de schattingsposten en de belangrijkste bronnen van schattingsonzekerheid uiteengezet. Vanwege de significante schattingsonzekerheid en het gerelateerde hogere inherente risico verbonden aan de waardering van vaste activa, hebben wij deze aangemerkt als kernpunten zoals uiteengezet in de paragraaf 'De kernpunten van onze controle'. Vervolgens hebben wij de toelichtingen over de kapitaalspositie op basis van Solvency II regelgeving, aangemerkt als kernpunt vanwege de verhoogde aandacht voor de ontwikkeling in de solvabiliteitsratio en een aantal belangrijke schattingselementen bij de bepaling van de aanwezig en de vereiste kapitaalspositie.

Bij al onze controles besteden wij aandacht aan het risico van het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het management waaronder het evalueren van risico's op mogelijke afwijkingen als gevolg van fraude op basis van een analyse van mogelijke belangen van de directie.

Wij hebben ervoor gezorgd dat de controleteams over voldoende specialistische kennis en expertise beschikten die nodig zijn voor de controle van een verzekeringsbedrijf. Wij hebben daarom experts en specialisten op onder meer het gebied van actuariële expertise en IT in ons team opgenomen.



De hoofdlijnen van onze controleaanpak waren als volgt:

Materialiteit

- Materialiteit: €200.000

Reikwijdte van de controle

- We hebben onze audit werkzaamheden uitgevoerd op locatie in Rijswijk
- We hebben gebruik gemaakt van actuariële en IT specialisten.
- Dekking controlewerkzaamheden: 100% van de omzet en 100% van het balans totaal.
- We hebben aandacht besteed aan de automatisering.
- We hebben de uitkomsten van het actuariële rapport en de analyse van de externe actuaris besproken;
- We hebben het ISAE 3402 type 2 rapport van de externe custodian gebruikt;
- We hebben het bestaan en de waardering van de beleggingen onafhankelijke getest

Kernpunten

- Onzekerheden in de waardering van de activa en verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten
- Waardering van participaties van beleggingsfondsen
- Toelichtingen over de kapitaalspositie op basis van Solvency II regelgeving

Materialiteit

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip ‘materieel’ wordt toegelicht in de paragraaf ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij bepalen, op basis van ons professionele oordeel, kwantitatieve grenzen voor materialiteit waaronder de materialiteit voor de jaarrekening als geheel, zoals uiteengezet in onderstaande tabel. Deze grenzen, evenals de kwalitatieve overwegingen daarbij, helpen ons om de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden voor de individuele posten en toelichtingen in de jaarrekening te bepalen en om het effect van onderkende afwijkingen, zowel individueel als gezamenlijk, op de jaarrekening als geheel en op ons oordeel, te evalueren.

Materialiteit	€200.000 (2018: €210.000).
Hoe is de materialiteit bepaald	Wij bepalen de materialiteit op basis van ons professionele oordeel. Als basis voor deze oordeelsvorming gebruikten we 1% van het eigen vermogen.
De overwegingen voor de gekozen benchmark	We hebben deze, algemeen geaccepteerde, benchmark (van 1% van het eigen vermogen) toegepast op basis van onze analyse van de gemeenschappelijke informatiebehoeften van gebruikers van de jaarrekening. Op basis daarvan zijn wij van mening dat het eigen vermogen een belangrijk kengetal is voor de financiële positie en prestaties van de vennootschap. Na afloop van onze controle is gebleken dat het uiteindelijke eigen vermogen hoger was dan het gehanteerde eigen vermogen in onze materialiteitsberekening. Bij de bepaling van het percentage hebben wij in aanmerking genomen dat wij de controle van de Solvency II informatie zo inrichten dat een afwijking van maximaal 5% punten van de Solvency Capital Requirement (SCR) ratio ongedetecteerd zou kunnen blijven.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de €10.000 (2018: €10.500) aan hen rapporteren evenals kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens de controle van de jaarrekening. Wij hebben de raad van commissarissen op de hoogte gebracht van de kernpunten. De kernpunten vormen geen volledige weergave van alle risico's en punten die wij tijdens onze controle hebben geïdentificeerd en hebben besproken. Wij hebben in deze paragraaf de kernpunten beschreven met daarbij een samenvatting van de op deze punten door ons uitgevoerde werkzaamheden.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen en observaties ten aanzien van individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten of over specifieke elementen van de jaarrekening.

Onzekerheden in de waardering van de activa en verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten

Wij verwijzen naar toelichtingen 21 van de jaarrekening voor de gerelateerde toelichtingen.

De berekening van activa en verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten is complex en bevat significante schattingen, gebaseerd op aannames over de financiële afwikkeling van gemelde en nog niet gemelde schaden. Daarom hebben wij dit als kernpunt voor onze controle aangemerkt.

De vaststelling van de schade reservering geschiedt stelselmatig post voor post, dan wel op basis van statistische gegevens (onder andere aannames rondom verwachte uitloopresultaten op basis van schadedriehoeken), rekening houdend met nog niet gemelde schadegevallen. Bij de bepaling van de voorziening is tevens rekening gehouden met nog te maken schadebehandelingskosten. Het vaststellen van de voorziening gaat gepaard met onzekerheden, waarbij door de directie schattingen moeten worden gemaakt. Verplichtingen voor niet betaalde schaden worden, als individuele gevallen zijn gemeld, geschat aan de hand van de schademelding. In het geval van reeds voorgevallen maar nog niet gemelde schaden, worden de verplichtingen geschat op basis van statistische analyses.

De aannames en onzekerheden hebben ook betrekking op de herverzekerde delen. De aannames berusten voor een groot deel op de oordeelsvorming van de directie. De vennootschap heeft uitvoerige procedures en beheersingsmaatregelen om de waardering van de technische voorzieningen te bepalen, alsmede om de toereikendheid hiervan te toetsen.

In 2019 is gekozen om het reserveringsbeleid te harmoniseren voor alle homogene risicogroepen en in lijn te brengen met de actuariële berekeningen t.b.v. Solvency II.

We hebben de werking van de interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de waardering van de technische voorzieningen en de juistheid en volledigheid van de daartoe gebruikte basisgegevens getoetst. Wij hebben vastgesteld dat de interne procedures die zijn ingericht om de tijdige, juiste en volledige verantwoording van een schadeclaim bij binnenkomst van de schademeldingen te borgen eind 2018 zijn herzien. We hebben deze nieuwe procedures in 2019 getoetst en tevens een deelwaarneming verricht op schadereserveringen op dossierniveau. Op basis van deze werkzaamheden konden wij concluderen dat we, voor het doel van en voor zover relevant voor onze controle, op deze interne beheersingsmaatregelen konden steunen.

Onze controlewerkzaamheden bestonden verder onder andere uit het toetsen van de door de externe actuaris berekende voorziening. We hebben de deskundigheid, objectiviteit en onafhankelijkheid van deze actuaris onderzocht. Wij hebben de gebruikte veronderstellingen kritisch onderzocht, gebruikmakend van onze actuariële expertise. Hierbij hebben we met name aandacht besteed aan de statistische analyses (onder andere aannames rondom verwachte uitloopresultaten op basis van schadedriehoeken). Wij hebben ons een oordeel gevormd over de toereikendheid van de voorzieningen door het controleren van de berekeningen van de externe actuaris. Wij hebben de berekeningen geverifieerd en de door de externe actuaris gehanteerde data aangesloten met door ons getoetste basisgegevens en bronbestanden. Hierbij hebben wij eveneens de prudentie van de schattingswijziging naar de homogene groepen gecontroleerd.

Daarnaast hebben we de toereikendheid van de toelichtingen, inclusief de schattingswijziging, in de jaarrekening gecontroleerd.

Waardering van participaties van beleggingsfondsen

Wij verwijzen naar toelichting 11 van de jaarrekening voor de gerelateerde toelichtingen.

De waardering van niet-beursgenoteerde beleggingen is belangrijk voor onze controle, aangezien de waardebepaling afhankelijk is van schattingen. Beleggingen in participaties worden gezien als een zogenaamde niveau 2 belegging. De participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen de ultimo boekjaar gerapporteerde en berekende intrinsieke waarde. Deze berekende intrinsieke waarde wordt ontleend aan de opgaven van de desbetreffende fondsmanagers. De Vereende N.V. heeft op de balans participaties in beleggingsfondsen zonder beursnotering met een waarde van €6 miljoen.

In onze analyse hebben we de waarderingsmethodiek beoordeeld en vastgesteld dat deze geschikt is. De toetsing van de methodiek bestond uit aansluitingen maken met de waarderingsopgaves van fondsmanagers, het zelfstandig waarderen van deze participaties met behulp van input verkregen van externe data leveranciers en het aansluiten met gecontroleerde jaarrekeningen. Hiermee hebben wij additionele controle-informatie verkregen over de juistheid van de opgaven van de fondsmanagers.

Toelichtingen over de kapitaalspositie op basis van Solvency II regelgeving

Wij verwijzen naar toelichting 9 van de jaarrekening voor de gerelateerde toelichtingen.

Door de directie is een rapportageproces ingericht waarbij de benodigde informatie voor de bepaling van de kapitaalspositie wordt verzameld op basis van Solvency II regelgeving. Voor de bepaling van de kapitaalsvereisten maakt de vennootschap gebruik van de standaardformule.

De directie heeft de vereiste kapitaalniveaus onder deze regels en de ratio, toegelicht in de jaarrekening. Hiermee valt deze informatie onder de reikwijdte van onze controlewerkzaamheden. Bij de bepaling van de aanwezige kapitaalspositie en de vereiste kapitaalpositie worden een aantal belangrijke schattingselementen en waarderingsmodellen gehanteerd waarbij niet in de markt waarneembare input wordt gebruikt. De belangrijkste schattingselementen zijn:

- Kasstromen gehanteerd bij de bepaling van de marktwaarde van de technische voorzieningen en aanspraak op herverzekeraars;
- Verwachte premie-inkomsten in het volgende jaar;
- Geprojecteerde fiscale resultaten en analyse van toekomstige realisaties, rekening houdende met de door het parlement goedgekeurde aanpassingen in het vennootschapsbelastingtarief.

Vanwege de ontwikkelingen van het resultaat en de effecten op de Solvency ratio en het kapitaalbeleid van de vennootschap hebben wij de controle van deze informatie als belangrijk beschouwd.

Wij hebben de aanpassingen om te komen van de boekwaardebalans tot de bij de bepaling van het aanwezige kapitaal gehanteerde economische balans op juistheid en volledigheid getoetst. Hierbij hebben wij specifiek de parameters en aannames getoetst die zijn gebruikt om de kasstromen te bepalen die gebruikt zijn in de bepaling van de marktwaarde van de technische voorzieningen.

Met betrekking tot de vereiste kapitaalniveaus hebben we de juistheid en volledigheid van de gehanteerde invoergegevens getoetst. Daarnaast hebben wij vastgesteld dat de kapitaalvereisten per risico-onderdeel zijn berekend in overeenstemming met de standaardformule volgens de Solvency II regelgeving. Hiertoe hebben wij onder andere de interne beheersingsmaatregelen rondom de data(stromen), het modellenbeheer en het calculatieproces getoetst. Daarnaast hebben wij de gehanteerde parameters getoetst aan de regelgeving en publicaties vanuit de Europese toezichthouders. Tevens hebben wij deelwaarnemingen uitgevoerd op de gehanteerde data en calculaties.

Daarnaast hebben wij vastgesteld dat de toelichtingen toereikend en in overeenstemming zijn met het stelsel van financiële verslaggeving.

/ Benadrukking van de onzekerheid in verband met de effecten van het coronavirus (COVID-19)

Wij wijzen op de toelichting in de risicoparagraaf en punt 1.3 en 5.2 van de jaarrekening waarin de directie de mogelijke invloed en gevolgen van het coronavirus (COVID-19) op de vennootschap en op de omgeving waarin de vennootschap opereert alsmede de genomen en geplande maatregelen om met deze gebeurtenissen en omstandigheden om te

gaan heeft beschreven. In deze toelichting is ook beschreven dat er nog steeds onzekerheden bestaan en dat het daarom op dit moment redelijkerwijs niet goed mogelijk is om de toekomstige effecten in te schatten. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot de aangelegenheid.

/ Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bericht van Raad van Commissarissen;
- het directieverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

/ Verklaring betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde vereisten

Onze benoeming

Wij zijn als externe accountant van de Vereende N.V. door de raad van commissarissen volgend een besluit van de algemene vergadering in 2016 dat jaarlijks is herbevestigd door de aandeelhouders. Wij zijn nu voor een onafgebroken periode van 4 jaar accountant van de vennootschap.

Geen verboden diensten

Wij hebben, naar ons beste weten en overtuiging, geen verboden diensten, als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, geleverd.

Geleverde diensten

De diensten die wij, in aanvulling op de controle van de jaarrekening, hebben geleverd aan de vennootschap, in de periode waarop onze wettelijke controle betrekking heeft, zijn toegelicht in punt 20 van de toelichting van de jaarrekening.

/ Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening

opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

/ Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn

op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 4 mei 2020

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. M.P.A. Corver RA

/ Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2019 van de Vereende N.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van

materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. In dit kader geven wij ook een verklaring aan de auditcommissie op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening vanuit alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze zaken in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang is van het maatschappelijk verkeer.

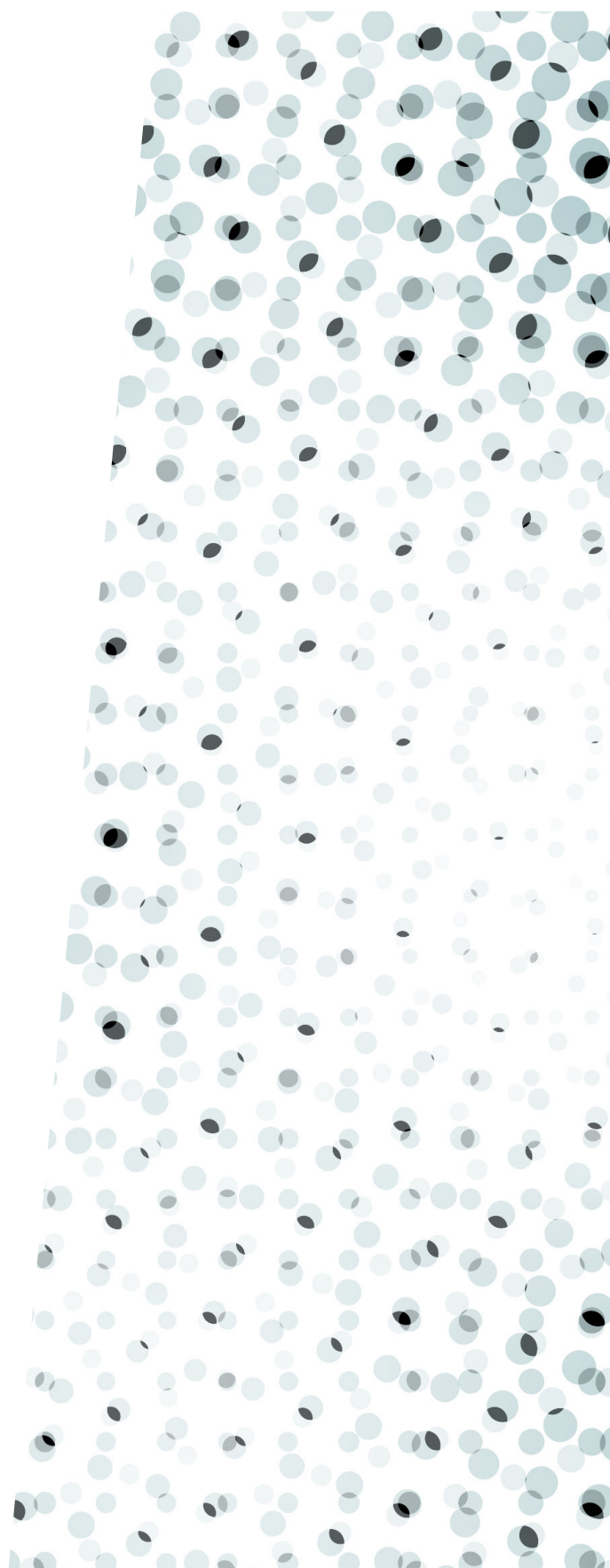


de Vereende

Handelskade 49
Postbus 1074, 2280 CB Rijswijk

+31 (0)70 340 81 00
verzekeren@vereende.nl
verzekeren.vereende.nl

IBAN BAVAM-polis NL58ABNA0411836005
BIC ABNANL2A KvK 33054669
BTW/VAT NL.0014.19.043.B01





de Vereende / schade-en
verzekeringswerken